ZGODOVINSKO MESTO JAJCE KJER JE BILO 29. NOVEMBRA 1943 II. ZASEDANJE AVNOJ

PROSLAVA PREKMORSKIH BRIGAD

Sredstva za zdravstveni dom zagotovljena

Dne 10. novembra so se v Ilirski Bistrici sestali predstavniki osrednjega republiškega odbora za proslavo Prekmorskih brigad in predstavniki družbeno političnih organizacij okraja ter iniciativni odbor za proslavo v Ilirski Bistrici.

Na sestanku so bili imenovani pomožni organi — pododbori in določene njihove naloge.

Glavno vprašanje, okoli katerega se je razpravljalo, je bilo: mesto mora do proslave povsem spremeniti svoje lice.

Nadalnji dve nalogi v zvezi s tem sta:

1. razstava 20-letnega gospodarskega razvoja Primorske;

2. razstava dokumentov Prekmorskih enot in končnih operacij pri osvoboditvi Ilirske Bistrice.

Sklep razprave: vsak pododbor naj do konca novembra napravi podroben program dela.

Iz uvodne obrazložitve predsednika tega odbora, tovariša Albina Kureta, je bilo razvidno, da je vprašanje sredstev za gradnjo novega zdravstvenega doma, ki bo stal na Vidmu ob osnovni šoli, rešeno. Prav tako vse kaže, da bomo lahko začeli graditi tudi motel in to na mestu, kjer stoji stavba bivše Mikoze.

Ne glede na proslavo sta ta dva objekta za naše mesto nujno potrebna in bo njihova izgradnja dala proslavi le še večji poudarek. Še nadalje je odprto vprašanje izgradnje nove pekarne, doma kulture in drugih objektov komunalnega značaja in s tem v zvezi tudi cesta Ilirska Bistrica—Podgrad.

Na tej seji je bila dokončno določena lokacija proslavnega prostora in sicer na Vidmu.

snežnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

LETO III. ◆ ŠTEVILKA 12 DECEMBER 1964 CENA 20 DIN Poštnina plačana v gotovini

LETOŠNJI DAN REPUBLIKE PRAZNUJEMO Z NOVIMI DELOVNIMI ZMAGAMI PRI GRADITVI NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI IN Z NOVIMI USPEHI PRI POGLABLJANJU NOVE SOCIALISTIČNE DEMOKRACIJE. OB TEJ PRILIKI ČESTITAMO VSEM NAŠIM DELOVNIM LJUDEM K DOSEŽENIM USPEHOM IN ŽELIMO, DA BI V PRIHODNJEM OBDOBJU S SKUPNIMI NAPORI DOSEGLI NOVE USPEHE.

UREDNIŠTVO

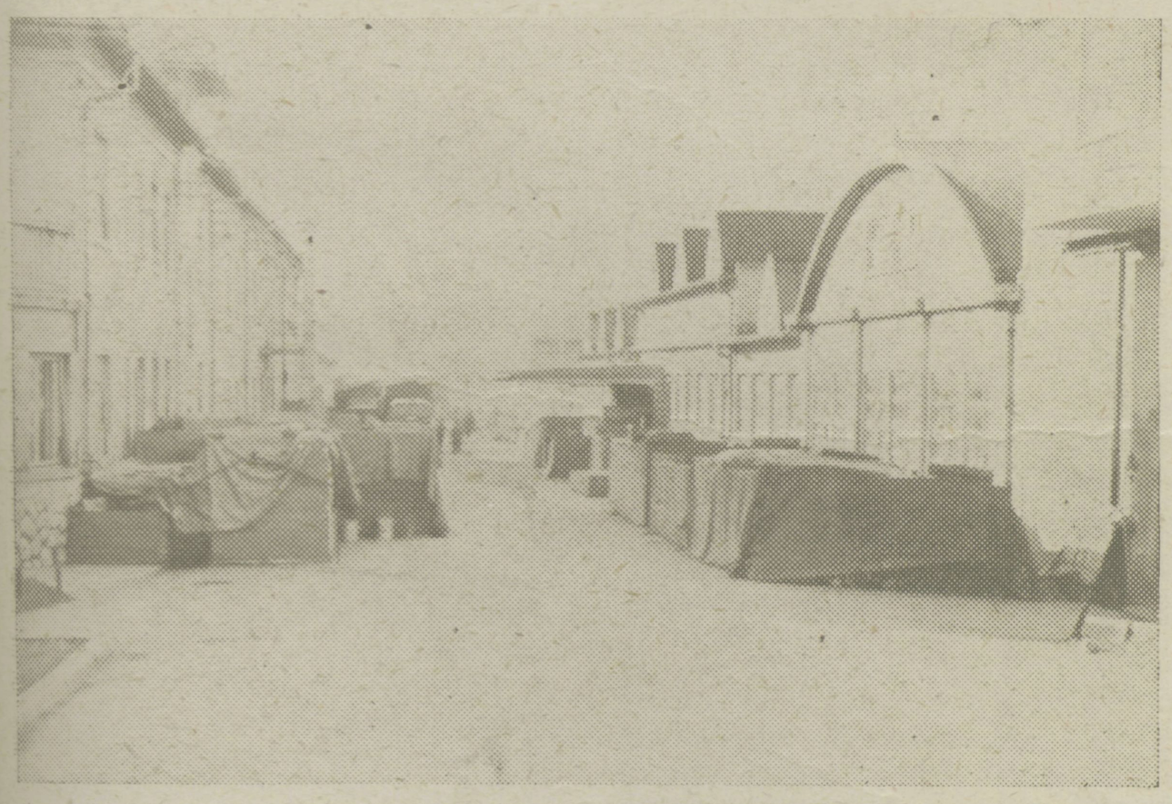

LESONIT DANES • LESONIT JUTRI

Članek berite na 4. in 5. strani

Proslava bo medrepubliškega značaja in vse kaže, da dobiva čedalje bolj obeležje zveznega značaja z ozirom na to, da bodo vabljeni borci bivših brigad tudi iz zamejstva in delegacije zavezniških armad, ki so sodelovale pri repatriaciji naših ljudi, da so se lahko udeležili skupnega boja jugoslovanskih narodov.

Spomenik pa, ki bo stal nekoliko višje od sedanjega, in za katerega so tudi že zagotovljena sredstva, bo posvečen vsem padlim borcem na našem področju.

Z ozirom na to, da se bo proslave udeležilo nad 30.000 udeležencev, delegacij in gostov, stoji pred vsemi prebivalci mesta velika naloga: kako urediti mesto, da bo lahko dostojno sprejelo vse udeležence proslave.

Podoodbor za komunalno ureditev in izgradnjo je v ta namen že pristopil k delu. Izdelali so plan vseh del, ki naj bi jih v našem mestu opravili do proslave.

Med najvažnejša dela sodi prav gotovo asfaltiranje ulice Nikole Tesle, kanalizacija in ureditev predela pred železniško postajo, asfaltiranje pločnikov v mestu, nasip, pločnik in elektrifikacija ceste proti Kosezam, podporni zidovi ob Gregorčičevi ulici, Vojkovem drevoredu in Partizanskem hribu.

Nič manj važna niso planirana dela pri čiščenju struge Bistrice, pri ureditvi športnih igrišč in plavalnega bazena v parku.

Prav zaradi obsežnosti del bi bilo prav, da bi občinska skupščina sklicala zbore volilcev, na katerih naj bi sprejeli odlok o skupnem in obveznem urejanju mesta.

Edino na ta način bomo lahko v tem tako kratkem času opravili vsa ta dela.

-ko

Krajevni odbori SZDL polagajo obračune dvoletnega dela

Letošnjo jesen potekajo zadnji meseci mandatne dobe pred dvema letoma izvoljenim krajevnim odborom SZDL. V času do srede decembra moramo namesto dosedanjih izvoliti nove. Občinski odbor SZDL bo ob pripravah na volitve obravnaval probleme gospodarskega in komunalnega značaja, ki terjajo rešitev.

Krajevni odbor SZDL sklicuje v teh dneh množične sestanke članstva po podružnicah, na katerih se srečujemo s problemi dela in življenja občanov na vasi. Najčešče obravnavajo žive komunalne probleme kot so slabe ceste, neurejene vaške poti in nezadovoljiva oskrba s pitno vodo. Pred osnovnimi nalogami socialistične zveze na vasi stoji predvsem naloga, da politično mobilizirajo članstvo za reševanje teh in drugih vprašanj. Pomembno vlogo pri reševanju vaških težav bodo seveda imeli novo izvoljeni podružnični odbori, ki bodo toliko bolj uspešni, v kolikor bomo volili delovne in sposobne delovne ljudi, ki bodo znali prisluhniti potrebam in željam vaščanov.

Posebno mesto pri obravnavi vaške krajevne problematike imajo razprave v zvezi s pripravami za oblikovanje KRAJEVNIH SKUPNOSTI — osnovne oblike samouprave občanov. Vaščani se sami po lastni presoji opredeljujejo za samostojno KS ali za pripadnost krajevnih skupnosti v sosednjem večjem kraju. Povsod na dosedanjih masovnih sestankih občani pozdravljajo to novo obliko samouprave, kajti v njej vidijo zagotovilo, da se bo s tem pospešilo reševanje številnih vaških problemov.

Do sedaj je v občini delovalo 18 KO SZDL, kar je po izkušnjah premalo za tako obširno komuno, kot je naša. Zato so bili tudi krajevni odbori obsežni. Spričo tega bomo ob teh volitvah oblikovali krajevne odbore še tam, kjer se bodo sami člani izrekli za samostojno politično delo. Predvidoma bomo imeli v novi mandatni dobi 25 krajevnih odborov SZDL.

V preteklih dneh smo imeli že prve uspešne volilne konference krajevnih odborov SZDL.

KRAJEVNA KONFERENCA NA VELIKEM BRDU

je bila izraz enotnosti potreb in želja vseh članov, zato bo največja akcija in politična mobilizacija usmerjena v napore, da se čimprej dokonča šestletno delo na novi cesti na Veliko brdo.

KONFERENCA V ZABIČAH

se je poleg ostale obravnavane problematike zavzela za korenito rešitev vprašanja kulturno-prosvetne dejavnosti na svojem območju. Nujno je treba najti sredstva, da se velika dvorana v Zadružnem domu popravi in omogoči vaščanom aktivno kulturno prosvetno delo.

NA KONFERENCI V KUTEŽEVEM

so ugotavljali stalno pripravljenost vaščanov, da si s svojim prostovoljnim delom izboljšujejo življenjske pogoje. O tem priča 2.300 prostovoljno opravljenih delovnih ur, ki so jih vložili v komunalne izboljšave. Tudi bodoče naloge bo treba reševati z lastno udeležbo. Številne so potrebe od ureditve javne razsvetljave, vodovoda, popravila treh mostov do reševanja stanovanjskih problemov prosvetnega kadra. Tudi tu mnogo pričakujejo od bodoče Krajevne skupnosti.

V KNEŽAKU je potekala krajevna konferenca še v posebnem svečanem vzdušju. Dosedanji predsednik je poročal o dosedanjem delu in uspehih organizacije Socialistične zveze. Med drugim so organizirali posvet o gospodarstvu na tem področju kot uspešno obliko političnega dela organizacije. V razpravi so se delegati živo pogovarjali o krajevni skupnosti, ki naj bi bila, kot so se zedinili, za območje Knežaka, Bača, Koritnic in Šembij ena sama. Delegati so se izrekli tudi za boljše obveščanje občanov s strani občinske skupščine, predvsem o sklepih sej občinske skupščine ter novih spremembah zakonskih predpisov.

Na konferencah so bili imenovani že tudi pripravljalni odbori za pripravo statutov KS in za sklicanje zbora volivcev, na katerem bi obravnavali statut in izvolili organe krajevne skupnosti.

V prihodnjih dneh bodo konference KO SZDL še v Harijah, Vrbovem, Dolnjem Zemonu, Sabonjah, Jelšanah; do srede prihodnjega meseca pa naj bi zaključili z vsemi konferencami krajevnih odborov SZDL v občini.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Naše največje bogastvo — človek

Naša družba nenehno išče najrazličnejših oblik, kako urediti kmetijstvo, da bi prispevalo kar najbolj koristen delež celotni naši skupnosti. Zaradi tega je tudi razvoj našega kmetijstva živahen, kar se že vidi v pogostih reorganizacijah našega kmetijstva. Seveda pa zgolj iskanje novih oblik brez trdne gmotne podlage še ne more rešiti vseh vprašanj v kmetijstvu. Seveda kmetijske organizacije se morajo same nenehno prizadevati in se čim prej prilagoditi potrebam socialističnega kmetijstva, to je intenzivnejšemu sodelovanju med družbenim sektorjem in kmetom. Sledile so številne reorganizacije in spremembe, poleg tega pa se je morala večkrat tudi proti svoji volji odpovedati določenim dejavnostim, kar je precej oslabilo njen finančni položaj.

Navzlic vsem težavam pa se kolektiv ni ustrašil dela in naporov, ki jih je bilo treba vložiti za povečanje kmetijske proizvodnje. Dobro so se zavedali, da je njihovo največje bogastvo ČLOVEK. Vsak proizvajalec naj bo predvsem dober gospodar. Zato so v zadrugi slehernemu omogočili neposredno sodelovanje pri reševanju perečih vprašanj. Naš človek naj z dneva v dan bolj spoznava problematiko proizvodnje in naj tako postaja zavestnejši sodelavec med enakovrednimi družabniki v skupnem gospodarstvu. Uspehi takega gospodarjenija so se že pokazali. Kmalu bo moč pokazati, da kmetijska zadruga »4. junij« Ilirska Bistrica ni nikdar zapostavljala človeka kot osnovne gibalne sile v našem gospodarstvu.

Stalna težnja kmetijske zadruge je bila urediti svojo lastno kmetijsko proizvodnjo.

O vseh teh problemih smo se pred kratkim pogovarjali z zastopniki ilirskobistriške zadruge, ki so nam posredovali nekatere zelo zanimive podatke, sam razgovor pa je potekal ob izredno velikem zanimanju in ob veliki zaskrbljenosti, kako urediti v bodoče sedaj tako zaskrbljujoče stanje v naši kmetijski proizvodnji.

Tovariš Ivan Popit, vršilec dolžnosti direktorja kmetijske zadruge, nam je med drugim povedal, da je današnja zadruga nastala iz več zadrug na našem območju, ki so bile prej samostojne. Sledile so številne reorganizacije in spremembe, poleg tega pa se je morala večkrat tudi proti svoji volji odpovedati določenim dejavnostim, kar je precej oslabilo njen finančni položaj.

Navzlic vsem težavam pa se kolektiv ni ustrašil dela in naporov, ki jih je bilo treba vložiti za povečanje kmetijske proizvodnje. Dobro so se zavedali, da je njihovo največje bogastvo ČLOVEK. Vsak proizvajalec naj bo predvsem dober gospodar. Zato so v zadrugi slehernemu omogočili neposredno sodelovanje pri reševanju perečih vprašanj. Naš človek naj z dneva v dan bolj spoznava problematiko proizvodnje in naj tako postaja zavestnejši sodelavec med enakovrednimi družabniki v skupnem gospodarstvu. Uspehi takega gospodarjenija so se že pokazali. Kmalu bo moč pokazati, da kmetijska zadruga »4. junij« Ilirska Bistrica ni nikdar zapostavljala človeka kot osnovne gibalne sile v našem gospodarstvu.

Stalna težnja kmetijske zadruge je bila urediti svojo lastno kmetijsko proizvodnjo.

IZBOLJŠATI ŽIVLJENJSKE POGOJE SLEHERNEMU KMETU

Veliko pozornost bo morala posvetiti kmetijska zadruga pogodbenemu sodelovanju s kmeti, ker je ta dejavnost premalo razvita. Tako so si v zadrugi zastavili nalogo, da s skupnimi napori močno razvijejo sodelovanje, ki pa mora seveda biti gospodarsko upravičeno in sprejemljivo ter zanimivo za vsakega kmeta, skratka, kmeta - sodelavca je treba upoštevati kot enakovrednega družabnika. Treba si je prizadevati, da kmalu povečamo kmetovo gospodarsko zmogljivost, treba mu je omogočiti uporabo strojev, nuditi strokovne nasvete, saj je to eden izmed pogojev, da bo kmet še naprej voljan delati kot vsak drug delavec. Opredeliti se je treba v tisto smer kmetijskega pridelovanja, ki bo za kmeta najbolj zanimiva, urediti pa jo je

(Nadaljevanje na 3. strani)

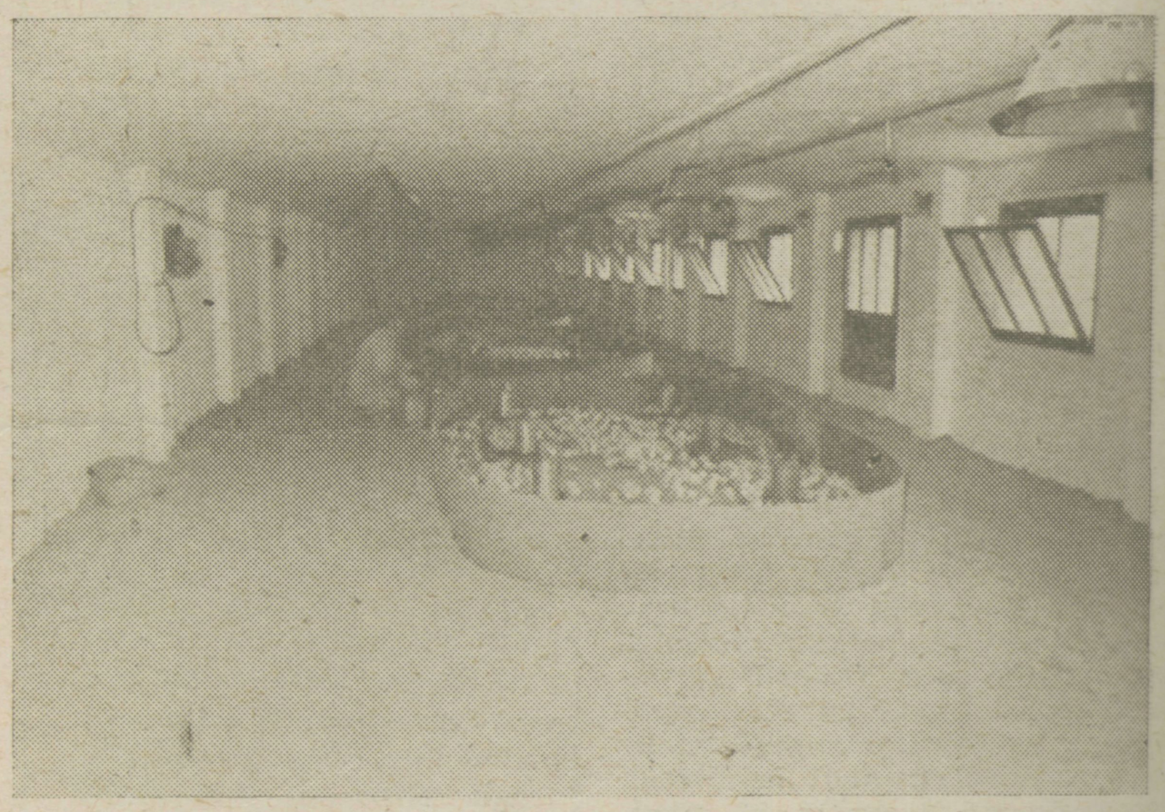

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Uspeh je tu - le tako naprej

Lesno industrijsko podjetje »Topol«, po svoji velikosti drugo lesno industrijsko podjetje v naši občini, ima tako kot marsikatero naše danes uspešno podjetje dokaj pestro zgodovino. V bivši zgradbi tovarne Pekatete, ki je leta 1936 zgorela, je nekdanji lastnik začel proizvajati furnir. Proizvodnja je bila v začetku 250 kubičnih metrov na leto. Danes, po napornih letih rekonstrukcij in prizadevanj kolektiva, pa proizvaja v istih prostorih 2500 kubičnih metrov furnirja. Razen plemenitih furnirjev za zunanje površine in slepih furnirjev za notranje površine proizvaja lesna industrija »Topol« tudi žagan les in nekatere vrste pohištva.

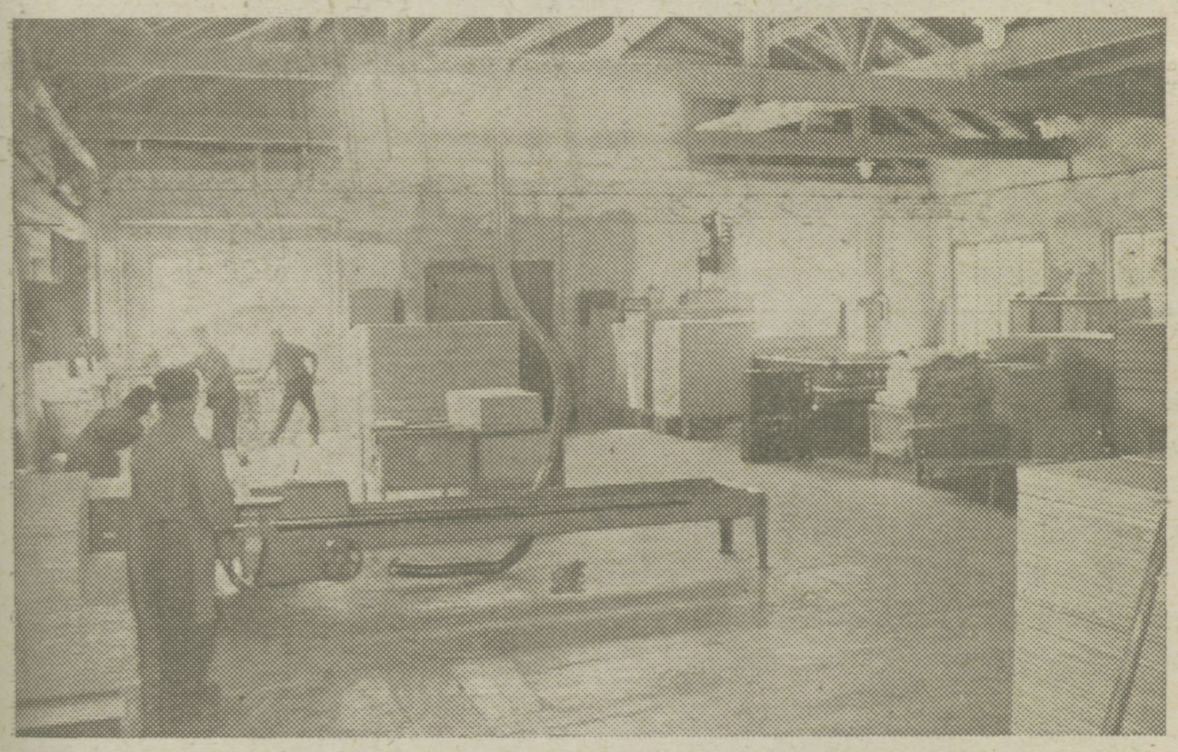

Posebna značilnost te lesne industrije v naši občini je njena proizvodnja eksotičnih furnirjev. Kolektiv bo, ko bo nova furnirnica — predvidoma leta 1967 — dograjena, opremljena in mehanizirana, izdelal približno 6.000 ton eksotičnega furnirja letno.

Lesna industrija »Topol« ima namreč za takšno proizvodnjo zelo dobre pogoje: v bližini sta dve pristanišči, Reka in Koper, mehanizacija za proizvodnjo tega artikla ne terja večjih investicij in kar je najvažnejše, »Topol« ima usposobljene delavce, ki jim sekanje eksotičnega furnirja gotovo ne dela večjih težaj kot oreh in bukove.

ZNAČILNOSTI LETOŠNJEGA PLANA PROIZVODNJE

Po značilnosti je nekoliko nižji od lanske proizvodnje (lani so izdelali 2450 kubičnih metrov furnirja, letos pa 2150 kub. metrov), zato pa precej večji po vrednosti, zakaj poudarek v letošnji proizvodnji je predvsem na plemenitem furnirju na račun slepega. Tako se bo letos povečala vrednost proizvodnje od lanskih 426 milijonov dinarjev na 550 milijonov dinarjev, že leta 1967 pa predvidevajo v tovarni povečanje za nadaljnjih sto odstotkov, seveda po izvršenih rekonstrukcijah.

Omeniti velja, da je velik del proizvodnje »Topola« namenjen izvozu v Vzhodno Nemčijo, Sovjetsko zvezo, Egipt, Poljsko, Češkoslovaško, Italijo... Izvozijo približno petdeset odstotkov proizvodnje žaganega lesa.

Od vseh naštetih uspehov tega kolektiva pa podjetje še ni uspelo v celoti rešiti vprašanja prehrane zaposlenih, zlasti pa ne stanovanjske krize, ki postaja z dneva v dan bolj problematična. Čeprav so se v zadnjem času organi delavskega samoupravljanja trudili, da bi rešili probleme, je še vedno vprašanje denarja, ki ga manjka tako »Topolu« kot drugim gospodarskim organizacijam.

Letos so zgradili na elektrožagi sodoben, vsem sanitarnim predpisom ustrezen sanitarni objekt z menzo za sto delavcev. Preostane še ureditev prehrane delavcev v obratih furnirnice in pohištva, ki naj bi bilo rešeno ob njihovi rekonstrukciji, za kar se že pripravljajo načrti. Predvideva se, da bo podjetje že leta 1965 začelo s stanovanjsko gradnjo in da bodo v tem letu rešili najtežje stanovanjske in druge probleme zaposlenih.

jk

Naše največje bogastvo — človek

(Nadaljevanje z 2. strani)

treba tako, da bo z manj dela mogoče doseči večji uspeh. Samo tako bo kmet občutil kmetijsko zadrugo kot svojo pravo delovno organizacijo ter bo rad sodeloval z njo. Tako so se v kmetijski zadrugi »4. junij« v Ilirski Bistrici odločili, da bodo pogodbeno sodelovanje razvijali predvsem pri pitanju živine, proizvodnji mleka, piščancev za cvrtje, kajti te stroke najbolj ustrezajo njihovim pogojem gospodarjenja.

Da je bila odločitev pravilna, dokazuje tudi to, da je že cela vrsta kmetov, ki sodelujejo s kmetijsko zadrugo pri vzreji piščancev za cvrtje in sta zlasti tu dosegla tako kmet kot zadruga izredno dobre uspehe.

Načrtov za ureditev bodoče proizvodnje in sodelovanja s kmeti je pri kmetijski zadrugi veliko, vendar bi o tem povedali kaj več prihodnjič. Ob zaključku samo še to, da ima delovni kolektiv zadruge veliko dobre volje, da nadomesti vse to, kar je bilo zamujenega in da doseže vse čim večje gospodarske uspehe. Dobro se zavedajo, da bodo le-to dosegli z dobro organizacijo dela in z dobrim strokovnim kadrom.

jk

LESONIT

DIM, KI SE V PRESLEDKIH VALI IZ VISOKEGA DIMNIKA LESONITA NOČ IN DAN, JE POSTAL PREBIVALCEM BISTRIŠKE DOLINE ŽE KAR DOBER VREMENSKI NAPOVEDOVALEC. KADAR GA NOSI VETER PROTI MORJU, SE LAHKO NADEJAMO LEPEGA VREMENA. TOREJ JE VSEENO BOLJŠI VREMENSKI PREROK, KAKOR ZNAMENITI PODGORSKI PETELIN. KADAR NAMREČ TA POJE V POPOLDANSKEM ČASU, PRAVIJO LJUDJE, DA NAPOVEDUJE SPREMEMBO VREMENA, ALI PA POTRDI, DA BO TAKŠNO VREME, KAKRŠNO JE TEDAJ, TRAJALO ŠE NAPREJ.

No, dim iz Lesonita govori še o čem drugem, ne le o vremenu. Govori o žarečih rešetkah pod tovarniškimi kotli, ki dajejo vsem obratom življenje, govori o neprestanem teku strojev, ki jim streže 640 naših občanov. Tesno je zrasel z nami in naša dolina utripa z njim.

Prav je, da od časa do časa malo natančneje pogledamo za sive tovarniške zidove, da se sprehodimo po tovarniških obratih, da povprašamo to in ono ljudi, ki delajo v njih, da zvemo malo več o njihovih uspehih in o njihovih težavah.

V nevezanem razgovoru so nam direktor tov. Jože Vandjal, predsednik DS tov. Avgust Petrovčič in vodja nabave tov. Venceslav Šestan pa še drugi povedali marsikaj, kar naj bi vedela tudi naša širša javnost.

KAJ JE NOVEGA V LESONITU?

Na prvi pogled nič. Vendar v pogovoru s tovariši marsikaj izveš. Tako smo najprej izvedeli, da so pri vsem delu še najbolj kočljivi problemi s prostori.

Za nemoteno delo in razvoj vseh novih izdelkov bi nujno potrebovali 4 do 6 tisoč kvadratnih metrov površine brez skladišča, ki ga nujno rabimo, sicer bo v zimi hudo, kajti lesonitne plošče imamo vskladiščene kar na dvorišču. Čeprav so kupi pokriti s ceradami, nastaja ob vsakem dežju velika škoda. Še huje je, ko zapiha močna burja in nam plošče odnaša po dvorišču.

TOREJ NAJPREJ SKLADIŠČE!

No, končno le z malo boljšimi upi gledamo na začetek gradenj novega skladišča. Če že letos ne, bomo z deli pričeli takoj v novem letu.

Skladišče izdelkov ne bo rešilo le problema uskladiščenja plošč, ampak tudi problem nakladanja, ki bo skoraj v celoti mehanizirano in je sedaj ob dežju skoraj nemogoče.

Poleg tega pa bi tako sprostili tudi sedanje skladišče oplemenitenih plošč in del sedanjega prostora, kjer imamo fenolne in druge papirje.

NEKOLIKO SPREMENJEN PERSPEKTIVNI PROGRAM

Po prvotnem programu naj bi v letu 1970 proizvajali 30.000 ton lesonita; seveda bi bilo treba nabaviti nove stroje.

Po daljših ugibanjih in računih pa je naš razvojno-raziskovalni center prišel do zaključka, da se to ne izplača. Zakaj?

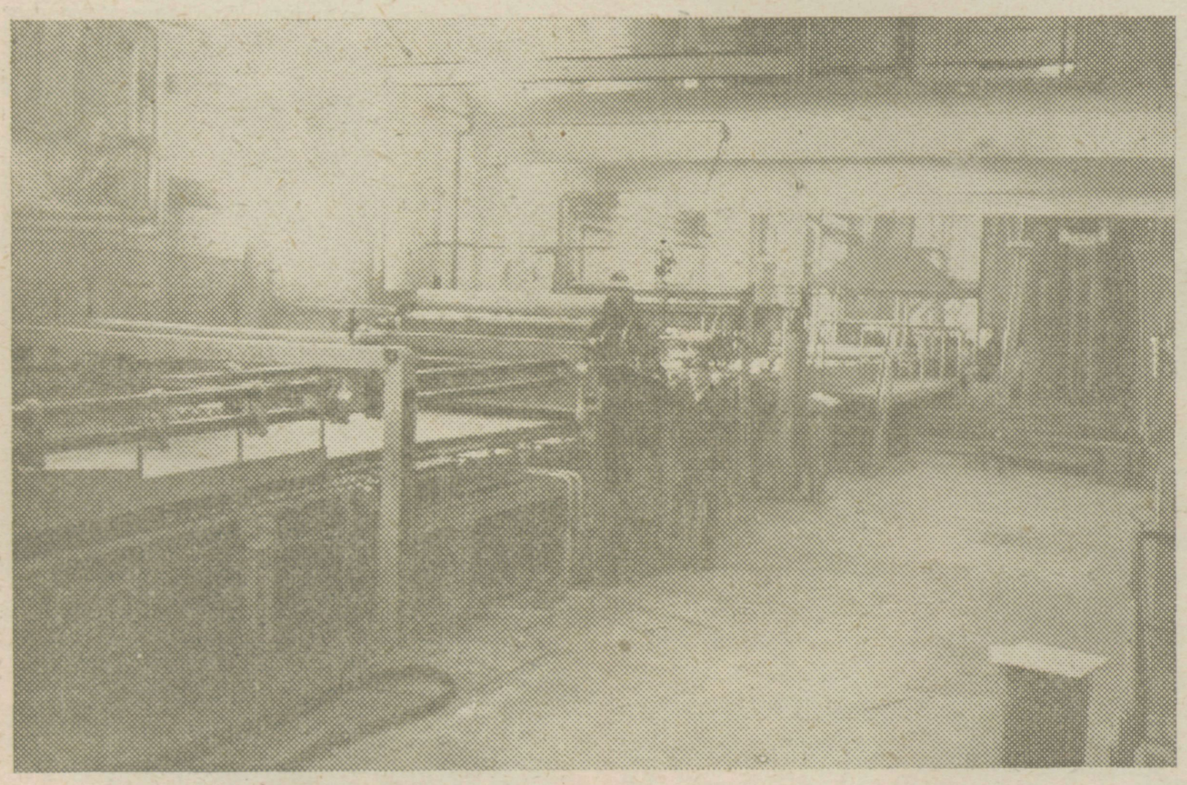

Če bi hoteli preiti na 30.000 tonsko letno proizvodnjo lesonita, bi morali uvoziti novo strojno opremo s Švedskega, kar bi nas ogromno stalo. Z novo stiskalnico oziroma cilindri, ki smo jih letos montirali, pa bi z raznimi izboljšavami in popravili, skratka, z mnogo manjšimi investicijami, predvsem deviznimi in v krajšem času dosegli proizvodnjo 25.000 ton lesonita letno.

Vsekakor je to mnogo rentabilnejše kot prva varianta, še posebej zato, ker bomo to lahko realizirali mnogo prej in z isto delovno silo.

TUDI OZKA GRLA IMAMO

Znano je, da je prav obrezovalni stroj ozko grlo proizvodnje lesonita. Tudi to nameravajo v kratkem rešiti.

V zadnjem času, ko domači in zunanji trg zahtevata manjše dimenzionirane lesonitne plošče, predstavlja obrezovalni stroj pravo zavoro.

Vendar računamo, da nam bo izgradnja novega skladišča tudi tu marsikaj pomagala. Kako?

Skladišče oplemenitenih plošč je precej veliko. Čim bi se to sprostilo, nameravamo v njem postaviti tega in nov obrezovalni stroj, ki bi tako lahko zmogla vse delo ob novi, večji proizvodnji.

Na mesto pa, kjer stoji danes obrezovalni stroj, bi montirali še 6 komor, ki so poleg obrezovalnega stroja drugo ozko grlo v proizvodnji lesonita.

Tako bi bil v celoti rešen problem lesonita. Seveda bomo morali misliti tudi na nov kotel v kotlarnici in še nešteto drugih večjih ali manjših popravil, kar je vezano na 25.000 tonsko proizvodnjo, vendar vse to še zdaleč ne pomeni toliko, kot je bilo predvideno po prvi varianti, ki je sedaj odstavljena z dnevnega reda.

KAJ PA Z NOVIMI IZDELKI?

To vprašanje je precej delikatno in žal že zopet tesno povezano s problemom prostorov.

Kot ste lahko sami videli, je prostor, v katerem poskusno dela sitotisk, skrajno neprimeren in mnogo premajhen, da bi v njem pričeli s proizvodnjo novega izdelka.

Prepričani smo bili tudi sami, da bo to lahko steklo mnogo prej, kot se bojimo, da v resnici bo. Tako so nam prostori skoraj stoodstotna zavora za razvoj dveh novih izdelkov, sitotiska in lesopana.

Občinsko skupščino smo zaprosili, naj bi nam odstopila v najem prostore za Zmago, kjer je do nedavnega delal Topol.

Tja bi vsaj začasno namestili polirni stroj, lesopan, stroj za rezanje utorov in še druge stroje, ki so zelo na tesnem ali pa sploh stojijo neuporabljeni, ker jih nimamo kam postaviti.

LASTNA IMPREGNACIJA FENOLNEGA PAPIRJA — VELIKI PRIHRANKI PRI DEVIZAH

Vse je pripravljeno za to produkcijo, le stroja ni. Stroj za impregnacijo nam izdeluje podjetje SKIP iz Ljubljane, ki pa najde vedno kak nov izgovor, češ da ne dobijo zdaj teh drugih delov iz uvoza. Tako se to vleče že več kot leto dni.

Problem fenolnega papirja je zelo pereč. Za nemoten potek proizvodnje in za naše zmogljivosti bi potrebovali letno 900 ton visoko kvalitetnega fenolnega papirja. Od tega nam domače tovarne lahko dobavijo letno le kakih 240 ton. Tako bi morali uvoziti še vsaj 650 ton, kar stane nič manj kot 350.000 dolarjev letno. Z lastno impregnacijo bi lahko krili 30 % vseh naših potreb ali okroglo 300 ton. Tako bi bile potrebe po uvozu te surovine znatno manjše.

S tem bi prištedili letno nad 120.000 dolarjev. V letu 1963 smo uvozili 566 ton tega papirja v vrednosti 315.000 dolarjev, dočim letos le 208 ton v vrednosti 109.000 dolarjev.

Iz tega je razvidno, da nismo polno proizvajali. Letos je sploh problem z devizami. Zato se trudimo in nenehno urgiramo pri izvajalcih, naj bi z deli pohiteli, ker bi tako prej prišli vsaj do enega dela surovin, istočasno pa razbremenili del uvoza.

Takih in podobnih problemov je pri nas veliko, vendar najdemo njih vzroke več ali manj v pomanjkanju prostorov.

Če bi nam v bližnji bodočnosti uspelo rešiti to vprašanje, bi se naš letni bruto produkt precej povečal.

(Nadaljevanje na 5. strani)

DANES • LESONIT JUTRI

ŠE ENKRAT PROSTORI — TO POT ZA UPRAVO

Poleg proizvodnih problemov nam povzročajo težave prostori za upravno službo. V tovarniškem poslopju stanuje 9 strank. Nikakor nam ne gre od rok delo, da bi zgradili zanje nova stanovanja. Morda smo pri iskanju rešitve tega vprašanja tudi sami malo togi, malo pa občinska uprava s svojo stanovanjsko politiko, ker preveč vztraja pri svojem. Delno imajo prav tudi oni, vendar moramo mi spremljati in zagovarjati interese in koristi kolektiva in proizvodnje in tako do skupnega jezika nikakor ne pridemo.

Dokler pa ne bomo zgradili novih stanovanj, ne bomo mogli izseliti strank iz tovarne, ne bomo mogli pridobiti prostorov za upravo in komercialo itd.

NAČRTNOST, DISCIPLINA, ZAVEST —

ti vtisi se nam vsiljujejo, ko stopamo skozi obratne prostore. Tu je delavec, ki vlaga že 18 let svoje sile v proizvodnjo.

»Povejte nam kaj — dolgo ste že v tem kolektivu!«

»Kaj bi povedal? Veste, kaj opažam že vsa leta? Težko, zelo težko je bilo v začetku, ko smo komaj osvajali proizvodnjo. Delo je terjalo celega človeka. Danes smo že daleč naprej. Toda slabo bi bilo, če bi zadovoljni ostali pri tem, kar imamo sedaj. Neprestano je treba napredovati in tudi danes terja delo celega človeka. Mislim, da včasih na to pozabimo.«

In tu je mlad fant, morda ni dolgo, ko je zapustil šolske klopi.

»Koliko časa že delaš v podjetju?«

»Štirinajst dni.«

»In kakšni so tvoji prvi vtisi?«

»Predvsem se mi nekako dobro zdi, da sem postal delavec v tako velikem industrijskem podjetju. V začetku sem mislil, da bo bolj po domače, toda zdaj vidim, da mora vsak točno in v redu opraviti svoje delo, če ne, se kmalu pokaže zastoj. Ta red mi je vedno bolj všeč in ko končam z delom, imam občutek, da sem nekaj naredil, da sem opravil svojo dolžnost.«

Pozornost, s katero opravljajo delavci svoje delo, zavzetost in točnost na delovnem mestu in hitra manipulacija — to so vtisi, ki

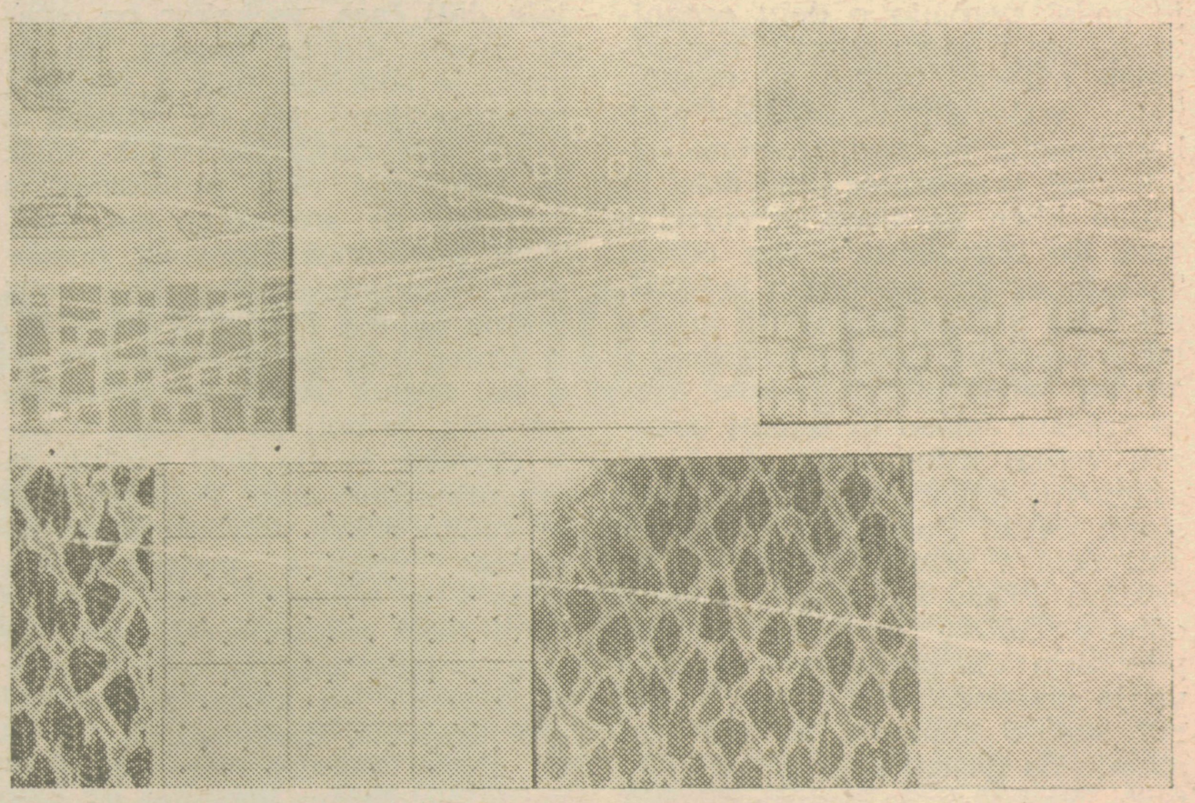

jih dobi obiskovalec tega kolektiva. Te kvalitete kažejo, da se gradi tu lik sodobnega industrijskega delavca, njihova zavest pa nam je porok, da zori tu tudi lik pravega socialističnega delavca — upravljavca proizvodnje.

Obnovljena šola v PODGRADU

Pot me je zanesla na osemletno šolo v Podgradu.

V učilnici v pritličju so vadili partizanske pesmi ob spremljavi harmonike. V stavbi je bilo vse pospravljeno in čisto.

Ob počivališču na stopnicah sem obstal ob popolnoma novem delu, sanitarijah, ki so prav čiste in res moderno urejene. Tudi v prvem nadstropju sem obstal nekoliko presenečen. Vse stene prepleskane, nova vrata.

Potrkal sem na vrata, kjer je bila še pred kratkim zbornica. ne morem ti povedati, kako se je vse spremenilo. Prejšnjo zbornico smo preuredili v velik, suh razred, zbornica pa je sedaj kot vidiš v lanskem osmem razredu, ki je bil zelo vlažen.«

Nisem jo hotel motiti dalje, ker je imela pouk. Kljub temu, da je ni bilo v razredu, so otroci mirno sedeli v svojih obnovljenih klopeh in računali. Bili so tako zaverovani v svoje delo, da je niso niti pogrešali.

Pozdravil sem tovarišico in ji zaželel obilo uspeha in dobre vo-

IZ NAŠIH VASI

Odprla mi je učiteljica, stara znanka, tovarišica Kvirina.

»Kaj je tukaj razred?«

»Da, kaj še nisi bil pri nas, odkar smo novi?«

Dalje mi je pripovedovala o tem, kako so se vsi trudili in pomagali pri delih, ki so jih stala nekaj več kot 5 milijonov dinarjev.

»Ne moreš si misliti, kako prijetno je postalo vzdušje na naši šoli, odkar smo jo popravili.«

»Menjali smo vse podove, vrata, popolnoma prezidali in preuredili sanitarije. Ne samo mi, tudi otroci se počutijo bolje. Sedaj nimamo problemov s sezuvanjem. Omarice za čevlje, ki smo jih dobili iz bistriške šole, so vedno polne, čiste in urejene. Skratka,

lje. V pritličju sem ujel na uho Kekčevo pesem »Dobra volja je najbolja«. Skozi priprta vrata sem pozdravil tovariša Gombača, ki je dirigiral mladim pevcem. Še opazil me ni. Nič zato, dobra volja je več vredna kot tovariški pozdrav.

Pa bo še kdo rekel, da prostori ne pomenijo dosti.

Koliko pomeni, sem lahko videl v Podgradu in se prepričal, kaj pomenijo vsaj nekoliko urejeni prostori, ki jih toliko pogrešamo na naših šolah.

V mislih sem želel, da bi vse naše šole čimprej popravili in modernizirali, da bi povsod otroci z zanosom zapeli »Dobra volja je najbolja«.

-ko

Pionirski kotiček

Kako so pri nas gradili nov most

Preko potoka, ki teče v Vrbovem po sredi, je držal star most. Sovaščani pripovedujejo, da je bil zgrajen pred sedemnajstimi leti. Imel je trden obok in mislili so, da bo za večno. Zadnja leta je most razpokal in razmajal ga je hudournik, ki je pridrvel s hriba. Prvi voz, ki je šel čezenj, je most porušil.

Ljudje so se zbrali na posvet in sklenili, da zgradijo nov most, ki naj bi imel železobetonsko ploščo. Za to pa je bilo treba mnogo truda in denarja. Obrnili so se na občinski odbor s prošnjo za denar. Z denarjem, ki so ga dobili in s prostovoljnim delom so zgradili nov most, preko katerega peljejo tudi težka vozila.

Stojana Štembergar

Večer na vasi

Pobrali smo koruzo z njiv. Letos je dala dober pridelek. Zvečer se zberemo h kupu in jo ličkamo. Tudi sosedje pridejo pomagat. Oče spleta koruzo v kite. Pripovedujemo si zgodbe in teremo uganke. Tudi kako je bilo v naši vasi med vojno, slišimo. Najlepšo zgodbo pa je povedala teta Angela o malem Andrejčku. Ogenj prasketa v štedilniku in pečemo kostanj. Zadnjič sem enega pozabila prerezati; počil je in se razletel po vsej kuhinji. Prestrašili smo se.

Prijetni so večeri na vasi.

Nadja Matko

Branko se je ponesrečil

V razred se je prismejalo sonce. Napolnilo je prostor do zadnjega kotička. Pred nas je stopila tovarišica učiteljica. Pozdravili smo se in sedli. Iz zadnje klopi je prišel glas: »Branko manjka.« Nato se je oglasila tovarišica: »Branko se je ponesrečil. Igral se je z razstrelivom in mu je v roki eksplodiralo. Razcefralo mu je prste in ranilo oko. Odpeljali so ga v bolnišnico.« Žalost je legla na nas. Premišljevali smo, kako bo z njim.

Čez nekaj dni smo zvedeli, da gre Branku bolje. Ako ni prizadeto in roka se mu zdravi. Želimo, da bi čimprej ozdravel in se vrnil med nas.

Jadranka Vrh

SMEH V ŠOLSKIH KLOPEH

— Tonček, povej, za kaj uporabljamo ravno zrcalo?

— Ravno zrcalo je, je... za lišpanje.

IZ NAŠIH VASI

Letna konferenca SZDL v Jelšanah

V soboto, 14. 11., je bila v Jelšanah konferenca SZDL Jelšane. Predsednik SZDL, Boris Brozina, je podal poročilo o delu organizacije ter v njem osvetlil najvažnejše naloge. Veliko je problemov: vodovod, neurejene poti, kanalizacije po vasi, posebno odtok vode iz greznice pred šolo, ki nujno kliče po trajni ureditvi s tem, da bi uredili stalen odtok. Tudi na drugih področjih je SZDL pokazala veliko zanimanje in dobre volje, tako v pomoči Skopju, gradnji vodovodnih jaškov, kjer so vaščani Jelšan in Dolenj pokazali veliko trdne volje, da bi si zagotovili dovolj vode v poletnih suhih časih. Posebne pohvale za aktivnost v odboru SZDL je bil deležen Franc Brozina, blagajnik odbora SZDL. Zaradi vestnega pobiranja članarine in prepričevanja posameznikov, da bi razširili število članstva, za kar obstajajo na našem terenu vse možnosti. Vsekakor so posamezni člani SZDL veliko prispevali s svojim delovanjem v prosvetnem društvu »Sloga« ob 100-letnici ustanovitve. Zastavili so si izredno zahtevne naloge, ki bodo terjale dalj časa, vsekakor pa ostane njena glavna naloga, da še močneje sodeluje tudi z drugimi organizacijami ter da skupno z njimi išče najprimernejših oblik za reševanje vseh problemov, s katerimi se srečujemo na vasi. Tudi povečanje članstva, posebno v Dolenjah, ostane njena konkretna naloga. Predstavniki SZDL iz Dolenj so izrazili željo, da je treba nujno utrditi organizacijo pri njih, še bolj pa je najti v vasi človeka, ki bo imel posluh za organizacijsko delo. Tudi pri njih je veliko dobre volje in samo od novega vodstva podružničnega odbora je odvisno, kako bodo v večji meri zainteresirali ljudi za skupno reševanje najbolj perečih problemov. Na koncu so izvolili svet krajevne skupnosti, ki naj bi bil glavni usmerjevalec pri reševanju celokupne problematike na našem terenu.

S. Š.

Prosvetno društvo »Sloga« iz Jelšan gostuje

Malo je tako pomembnih jubilejev, kot so ga pred kratkim slavile Jelšane. Komu še ni v spominu veder in kvaliteten nastop Jelšanskih kulturno-prosvetnih delavcev, ki so s svojim pestrim, veselim sporedom razveselili staro in mlado. Večer za večerom in pozno v noč so presedeli pri vajah in tako trdo delo je naposled rodilo uspeh. Jelšanski ljudje tako ponosno nadaljujejo delo svojih prednikov.

Po uspešnem nastopu v Jelšanah smo se odločili, da bomo z istim programom obiskali še sosednja društva.

Res smo v oktobru nastopili v Podgradu. Pričakovali smo številen obisk, saj je vladalo pri nekaterih tamkajšnjih prebivalcih veliko zanimanje za naš nastop. Toda bilo je precej drugače. Dobro uro smo morali čakati na skupinico vojakov, ker je baje pri njih navada, da je brez njih nemogoče pričeti, posebno če je na televizijskih ekranih prenos nogometne tekme. Tudi sicer je bila dvorana skoraj prazna, čeprav ne moremo trditi, da je bil vzrok samo slabo vreme. Z malo več dobre volje kulturno-prosvetnih delavcev iz Podgrada, z minimalno agitacijo bi bil uspeh vse drugačen. Za »prijetno« slovo pa je poskrbel eden od tovarišev vodnikov JLA iz Podgrada, ki je s krepko brco v zadnjico našemu igralcu dokazal, kakšen odnos ima do kulturno-prosvetnega dela. Naši igralci verjetno ne bodo več radi obiskali Podgrad.

Na drugem gostovanju v Knežaku pa je bilo malo bolje. Na to, da od veselega kinooperaterja v gostilni nismo in nismo mogli izvabiti ključa od dvorane, smo kmalu pozabili, ko smo ob polni dvorani z veseljem zaigrali.

Še smo polni trdne volje, da bi še nadalje nastopali v okoliških vaseh, toda če bomo povsod naleteli na take težave in nerazumevanje, bomo voljo do takih nastopov prav gotovo izgubili. Upajmo, da nam bo naš prihodnji nastop, ki bo v Zabičah 28. 11., vlil novega poguma za nadaljnje delo.

S. Š.

Pionirski kotiček

Na sestanek za podmladek in mladino RK

6. novembra smo se zastopniki mladih in najmlajših članov RK zbrali, da sestavimo svoj načrt dela. Organizacija Podmladka in mladih članov RK na osnovni šoli Dragotin Kette bo delovala v okviru krajevne organizacije. Na sestanku so bili tudi zastopniki mladine iz Lesonita in Topola, katerih prvenstvena naloga bo reševati družbene probleme v svojem kolektivu.

Občinski odbor RK namerava organizirati seminar za Podmladek in mlade člane, kjer bomo dobili napotke glede dela v naslednjem letu.

Organizacija na šoli in njeno vodstvo je poverjeno nam samim. Kot bodočim upravljavcem nam je potrebno, da sami vodimo svojo organizacijo. Pridobljene izkušnje nam bodo v pomoč pri oblikovanju naše osebnosti in pri razvijanju socialnega čuta do sočloveka. Dolžni smo slediti ideji RK, njeni cilji so plemeniti in človekoljubni.

Zdenka Dujmovič

S KONFERENCE ZMS NA BAČU

V nedeljo, dne 15. novembra 1964 je bila na Baču redna letna konferenca Zveze mladine tovarniškega aktiva »Javor« Bač. Poleg nad 40 mladink in mladincev so se letne konference med drugimi udeležili še sekretar občinskega komiteja Ilirska Bistrica tov. inž. Anton Primc, članica mladinskega komiteja Valerija Mahne, predsednik organizacije ZB NOV za vas Bač, zastopnice konference žena, tehnični direktor podjetja »Javor« Bač in drugi.

Iz poročila o enoletnem delu tovarniškega aktiva — podal ga je predsednik aktiva tov. Albert Nadoh — sklepamo, da je tovarniški aktiv v svoji enoletni mandatni dobi dosegel presenetljive uspehe, saj pred letom tu skoraj ni bilo čutiti dela mladinske organizacije. To delo se je zlasti odražalo v številnih organizacijah, kjer je mladina aktivno sodelovala. Razprava pa je pokazala, da je pomanjkanje takega dela bilo čutiti v delovnem kolektivu podjetja, Tako je na primer predsednik aktiva med drugim povedal, da je bila mladina pasivna pri obravnavanju tarifnih pravilnikov podjetja; prav tako ni obravnavala na delovnih sestankih problemov, ki so se pojavljali v podjetju zaradi previsokih delovnih norm, katerih delavci niso mogli v rednem 8-urnem delavniku izpolnjevati in so morali nekateri čestokrat delati ob prostem času, določenem za malico, ali pa tudi ostajati na svojih delovnih mestih po končanem delu. Prav tako je bilo v razpravi veliko slišati o nagrajevanju delavcev na posameznih delovnih mestih, kjer so po mnenju mladincev razlike od 25 do 30 tisoč med posamezniki znatno prevelike, saj pa drugi evidenci znašajo komaj toliko redni mesečni prejemki nekaterih delavcev v podjetju.

Zaradi teh in še drugih problemov, ki so jih mladinci obravnavali na mladinski konferenci, so sklenili, da bodo odgovornim organom v podjetju predložili zapisnik mladinske konference s priporočilom, da vodstvo podjetja ukrene potrebno, da se izvrši revizija nagrajevanja na posameznih delovnih mestih, hkrati pa je treba tudi revidirati do sedaj veljavne norme na nekaterih delovnih mestih.

Mladinke in mladinci so še ob koncu razprave povedali, da čutijo veliko praznino v kulturno-prosvetnem delu, čeprav imajo poleg Jelšan najlepšo kulturno-prosvetno dvorano v ilirskobistriški občini. Mnenja so bili, da se često dajejo velika denarna sredstva drugim kulturno-prosvetnim organizacijam, od katerih pa vaške organizacije nimajo posebnih koristi. Zato ne bi bilo odveč, če bi odgovorni organi v občini bolj pazili kako se trošijo ta sredstva.

Po več kot 3-urni razpravi so še na koncu izvolili nov 9-članski odbor, ki bo gotovo še uspešneje vodil mladinsko organizacijo. Po končani konferenci se je začelo mladinsko veselje v novo in lepo urejenem kulturno-prosvetnem domu na Baču.

Razgovor s tovarišicami učiteljicami v Pregarju

»Pomagamo si, kakor si le moremo.«

Kako neki se počutijo mlade učiteljice ob sobotah, ko jih čaka sedem kilometrov dolga pot po blatu in lužah, ki jih je ob slabem vremenu cesta polna. To je res vaška idila.

Vendar jim ne preostane nič drugega kot pot pod noge do Obrova, tam pa vse blatne čakati na avtobus, ki jih bo čez nedeljo popeljal domov.

Bilo je deževno popoldne in bal sem se, da v šoli ne bom dobil nikogar. Potrkal sem na prva vrata. Bila je slučajno zbornica.

V sobici kakih šest kvadratnih metrov je mlada tovarišica upraviteljica sedela ob polomljeni klopi in urejala neke papirje.

»Vsakega obiska smo veseli, zaradi spremembe,« mi je dejala.

Tako sva začela pogovor.

»Ko sem bil pred petimi ali šestimi leti na tej šoli, sem videl na dvorišču zajce in kokoši, imeli so tudi šolsko zadrugo. Šola je bila najboljša v okraju v tehničnem pouku.«

»Res, spominjam se, da so mnogo govorili o pregarski šoli; takrat sem bila sama še dijakinja.

Takratni upravitelj tov. Troha si je baje mnogo prizadeval. Ko je odšel s šole, je zapustil mnogo orodja za tehnični pouk, mizarskih skobelnikov in drugih pripomočkov. Ko ga je zamenjal drugi tovariš, ki, kot vse kaže, ni imel preveč smisla za tehnični pouk, je orodje za smešno nizke cene prodajal po vasi, tako da smo sedaj brez vsakega orodja in pripomočkov za tehnični pouk.

Tudi ena žoga za odbojko je edini športni rekvizit, ki ga imamo na šoli. No, počasi si bomo že pomagali. Letos smo dobili od občinskega sklada za šolstvo nekaj več, nekaj smo imeli prihranjenega od lani in si bomo nabavili opremo za dva razreda, seveda novo.

Tudi nekaj orodja za tehnični pouk moramo nabaviti in vsaj nekaj žog. Otroci niso slabi, le nič nimajo in nič ne vidijo tu, tako daleč so od vsakega centra. Me si pa urejamo lastno življenje v okviru možnosti tako, da nam je čimbolj prijetno.«

Kako pa z organizacijami na vasi?

»Ne vem, kako je bilo do letos, vendar smatram, da je poleg šole tudi delo v vaških organizacijah naša naloga.

Z mladino je sicer bolj nerodno, ker delajo fantje in dekleta izven domačega kraja in se vračajo le ob sobotah. Kljub temu menim, da bi se ob večji pomoči občinskega komiteja mladine lahko napravilo mnogo več. Prav danes imamo sestanek vaškega odbora socialistične zveze. Tovariši v njem so delavni, me bomo pomagale, kolikor bo v naši moči in prepričana sem, da boste o Pregarjah že zopet in kmalu kaj slišali.«

Zaželel sem jim, da bi bilo to res in se poslovil od prijetnih tovarišic.

»Pridite kdaj v soboto, da nas boste rešili dolgega pešačenja,« so mi zakričale v slovo.

IZ SPOMINOV STAREGA »PILARJA«

Že dolga tisočletja odteka Bistrica iz jezera tam nekje pod snežniškimi gozdovi in prihaja čista in sveža v našem kraju na dan. Pod bistriškim gradom je njen glavni izvir, ki se že stoletja ni spremenil. Redkokdaj se je količina vode tako zmanjšala, da so žagarji to občutili.

Srečal sem se z najstarejšim, še danes živečim žagarjem v Bistrici. Frane Batista, Conda, mi je povedal, da mu prav malo manjka do 90 let. Vsak dan se še izprehodi po mestu in pravi, da opazuje, kako se naša dolga vas razvija.

Precej drugače je bilo v prejšnjih časih. Takrat ni bilo drugega kot žage na vodo in pa tovarna makaronov, kjer je bilo zaposlenih nekako 50 delavcev in to po večini ženske. Pa je zamrla tovarna in tudi mnogo tistih ni več. med nami, ki so tam delali.

Umrle so žage, ki jih je bilo ob potoku od izvira do Strojberja menda okoli 25. Vse leto so žagale noč in dan. Ob suši se je malo zataknilo, ker vode ni bilo zadosti za vse, pa smo se lepo zvrstili. Rezalo se je vse vrste lesa, kar jih naš Snežnik premore. Na večini žag so gospodarji sami žagali. Drugi, premožnejši, ki so se ukvarjali tudi s trgovino, so imeli tudi več žag in so zaposlili žagarja (pilarja). Teh je bilo svoj čas precej in sin je po očetu prevzel delo. Žage so rezale v času sečnje bukve »tavolete« in »teštone« za južno Italijo. To so osušili in pošiljali tržaškim trgovcem z vozmi. Pred 90 leti ni bilo železnice na Reko in so takrat vozili po cestah vozniki, tako imenovani »furmani«. Zato pa ni bil vsak dober. Moral je imeti dober voz in seveda dobre konje, ker so bile ceste tedaj speljane koder je zajec bežal in bilo je klancev in ovinkov nič koliko. Tudi še potem, ko je bila speljana železnica do Reke, se je obdržala stara navada, da se je les iz Bistrice vozil z vozmi naj si bo v Reko ali pa v Trst.

Spominjam se teh »furmanov«. To so bili po večini trnovski kmetje, ki so v prostem prevažali les po naročilu trgovca. Furmani pa so bili: Žive, Jerko, Vedač, Vratar, Jazbec stari. Zadnji je bil med vsemi najmočnejši in še danes pravi legenda, kako je umikal kakor Martin Krpan voz s ceste, če se je srečal z drugim vozom. Vsi so že umrli, samo njih spomin je ostal. Pravili so mi, da je bila prva postaja v Vremah, vendar samo toliko, da so živalim in sebi zmočili grlo. Prenočili pa so v Lokvi. Tam so bili hlevi in v ranem jutro so krenili proti Trstu. Seve, preskrbeli so si tudi »froht« nazaj, saj so dobili naročila naših trgovcev. Enim so pripeljali moko, drugim železo in drugo, tako da je bilo ustreženo vsem.

Že po prvi svetovni vojni so so delale samo ob velikem dežju, začeli opuščati stranske žage, ki ko je bilo vode tudi v Kovačevcu, v Sušcu in Suški rebri. Takratni okupator, Italijan, je potreboval velike količine tesanega ali rezanega lesa pa tudi okrogel les za svoje žoge. Postavljali so tudi svoje žage v Ilirski Bistrici. Tako na primer Ermolil in Scarpa. Ta žaga obstaja še danes. Žago Ermolli so pa demontirali. Največji obrat v Bistrici je bil Žaga Samsa. Tam je bilo precej zaposlenih. Nato je Viktor Tomšič kupil tovarno testenin in jo preuredil v današnjo furnirnico, imel pa je tudi žago na parni oziroma električni pogon, katero je prevzel LIP, današnji Topol. Med drugo svetovno vojno je bil v zidavi tudi današnji Lesonit. Za delo pa so ga usposobili naši ljudje.

Po drugi svetovni vojni so začele vodne žage izumirati. Prišli so drugi zakoni v veljavo in tudi delo v naših zelo izčrpanih gozdovih se je umirilo. Danes imamo še dve žagi, ki režeta za domačo potrebo, tretja pa samo ob priložnosti.

Ob izviru Bistrice je bilo svoj čas 5 žag, danes ni več nobene.

Zadnja, Ivetova, je morala dati prostor novi vodovodni centrali, ki naj bi bistriško vodo pošiljala tudi v daljne, pitne vode potrebne kraje. Seveda ne bo dolgo, ko bodo še te žage opešale in konec bo vodnega žagarstva v Bistrici. Našo reko Bistrico in pa stare žage bomo poznali le še po pripovedovanju in po znani bistriški himni, ki je opevala vodo Bistrico in njeno žagarstvo.

R. V.

Veliko brdo dobiva novo podobo

Dolgo sem razmišljal, kaj vse naj bi napisal, da bi bralcem prikazal Veliko brdo in njegovo življenje. Verjemite mi, da ni lahko!

Spominjam se mnogih pričetkov šolskih let. Prvo, kar so si otroci v začetku šolskega leta zapomnili, je bilo jokanje učiteljice, ki je prišla poučevat na Veliko brdo. Mi otroci nismo nikoli želeli, da bi učiteljica že prvi dan jokala, zato smo jo za vogali hiš čakali in ko je prihajala v vas s knjigami pod pazduho, smo jo bodrili in pokazali vso voljo do učenja. Kljub temu je bil skoraj vsak pričetek šolskega leta žalosten.

KAKO POZNAJO OBČANI VAS VELIKO BRDO

»Kje si doma?« me vpraša ta ali oni prijatelj ali znanec. »Iz Velikega brda,« mu odgovorim brez obotavljanja.

Tu se prične, spoštovani bralec! Kajti redki so bili primeri, da moji znanci in prijatelji niso vedeli za vas Veliko brdo. Ta vas je znana iz preteklosti in iz naše novejše zgodovine, predvsem iz NOB. Slovenski pisatelj Bogomir Magajna je posvetil v svoji noveli »Veliko brdo« mnogo lepih besed ljudem, ki živijo v tej vasi. Vendar pa večina mojih znancev in prijateljev pozna to vasico le po tem, da je najbolj zapuščena, da se pride do nje po največjem blatu v Sloveniji in podobnim. Marsikak prosvetni delavec tudi vzdihne, ker ve, kako trpijo otroci iz Velikega brda, ki se vozijo v višje razrede osnovne šole v Ilirsko Bistrico. Vse to je res. In ljudje, ki živijo v tej vasi, niso zadovoljni, kakor tudi sam nisem, da se samo toliko ve o njih. Spoznajmo ljudi vasi Veliko brdo tudi drugače!

ENAINDVAJSET VDOV ...

V vasi živi 217 ljudi; 113 moških in 104 ženske. Od teh je kar 58 zaposlenih v raznih delovnih organizacijah na Reki in Ilirski Bistrici, kar nam jasno kaže, da to ni kmečko temveč delavsko naselje. Pred vojno so morali fantje in možje s trebuhom za kruhom prav tako na Reko, v Ilirsko Bistrico in v razne kraje. Velikokrat obujajo starejši ljudje spomine na tiste dni, ko so morali vsak dan hoditi peš za zaslužkom v Ilirsko Bistrico in še dalje v gozd nad Il. Bistrico ter v Šapjane in od tu z vlakom do Reke, da bi zvečer lahko doma povedali, da se družina nadeja ob koncu tedna ali meseca tistih bornih nekaj lir. Danes tega ni več. Ob pogovoru, kakšna je malica v »Lesonitu« in »KIK«, kjer so mnogi od teh zaposleni, se marsikdo spominja težke preteklosti. Zgodaj zjutraj je odhajal delavec s skromno hrano v kanglici peš v Šapjane ali v Bistrico. Toda pod vasjo se je vsedel na kamen, pojedel kosilo in da bi mu bilo laže hoditi, je pustil torbo in posodo v bližnjem grmu. Ob neki priliki pa so prazne torbe in posode našli otroci, ko so pasli živino in jih prinesli v vas prej, kot so prišli fantje in možje z dela...

Ni bilo lahko včasih, modrujejo stari možje. Tudi sam pravim, da jim ni bilo lahko. Saj v zgodovini vasi Veliko brdo si ni niti en delavec do letos prislužil polno pokojnino. Ali ga je prej »vzelo«, kakor pravijo,? ali pa je bil vsak upokojen zaradi izčrpanosti kot invalid. Vse je kazalo, da bomo enega s polno pokojnino le imeli. Več kot 35 let delovne dobe je pričakal pokojni Franc LOVRETOV. Istega meseca, ko mu je bila rešena prošnja za upokojitev, je umrl. Tudi Janez Bazetov ima priznanih več kot 35 let delovne dobe, a z odločbo številka 031-Ž-128344 mu je priznana polna pokojnina v višini 14.800 dinarjev! Za sebe, pravi, da bi sicer želel imeti večjo pokojnino, a da želi živeti vsaj toliko let, kolikor mu je prerokovala neka ciganka. Če ga vprašate, koliko let življenja mu je prerokovala, vam odgovori, da 105 let. Tudi jaz mu želim, da bodo do takrat uredili položaj upokojencev.

Vidite, tako odhajajo možje in za njimi ostajajo vdove. Enaindvajset jih je na Velikem brdu.

UDARNIKI CESTE

Sedaj pa spoznajmo vaščane še z druge strani. Kljub vsemu ti ljudje še vedno niso obupali. Dolga desetletja je tlela v njih iskra nade, da bi se končno otresli nadležnega blata, predvsem na poti, ki jih vodi v središče občine — v Ilirsko Bistrico. Ta nada se je še posebno razvnela po osvoboditvi, ko je bilo delo za obnovo in izgradnjo naše lepe domovine res v največjem poletu. Koliko prostovoljnih delovnih ur so v zadnjih letih vaščani napravili, skoraj da ni mogoče prešteti! Pomembno je delo, ki je bilo opravljeno. Danes se poznajo rezultati nad 60.000 prostovoljnih ur in zaradi tega smo lahko vsi ponosni. Ponosne so vse tiste vdove, ki so z golimi rokami nosile kamen za kamnom. Glej, skoraj so prve v množici udarnikov, ki gradijo novo cesto! Tu vidiš Zofijo in Pavlo Jernačevo, tudi Marijo Pepovo, Pepco Goličino in Blaževo in mnoge druge, ki s črnimi rutami pestrijo pisano množico ljudi pri graditvi nove ceste. Če vam rečem, da gradijo novo cesto, se prav nič ne motim. In koliko so je že zgradili? Ne morem vam reči, da jo bodo 29. novembra — na Dan republike — dali v promet kot dokončano, a ta dan bodo vseeno slovesneje proslavljali. Tega dne se bodo verjetno spomnili, da jo gradijo že dolgo, da jo bo treba graditi še dolgo in da bo treba vložiti še nemalo truda, da bi bila taka, kakršno si jo želijo.

Ob tej priliki moram poudariti, da je imela občinska skupščina razumevanje za to cesto — seveda po svojih zmogljivostih. Prav tako so imeli razumevanje tudi ostali občani, saj so s prostovoljnim delom tudi prispevali svoj delež. Neverjetno tople simpatije gojijo vaščani do pripadnikov JLA, ki so mnogo prispevali z delom, da bi pomagali vaščanom. Iskrena hvala tudi Rudiju Kalcu za organizacijo in mobilizacijo vseh, ki so sodelovali.

Moram poudariti, da so težave, a te bo treba tudi v prihodnje z istim poletom reševati. Kljub vsem tem težavam, kljub zapuščenosti vasi in kljub velikemu blatu, ki ga moramo gaziti ob slabem vremenu po vsej vasi in po vaškem okolišu, imamo svojo vas radi in upamo, da se bo naši vasi socializem od letos dalje približeval z večjim tempom. To je želja nas vseh. Obljubljamo pa, da bomo vsa sredstva, ki jih bo občinska skupščina vložila še dalje v izgradnjo te ceste, s svojim prostovojnim delom mnogokrat pomnožili!

Vaščan

Brigadirji so se vrnili z jadranske magistrale

Naši trije brigadirji pri delu na jadranski magistrali

Minila sta že dva meseca, odkar smo pospremili naše brigadirje, ki so odšli v mladinsko delovno brigado na jadransko magistralo. In sedaj, po dveh mesecih pridnega dela, jih spet pozdravljamo v naši sredi.

Iz naše občine so odšli v brigado le trije brigadirji: Jože Škrlj iz KIK in Danica Frank in Ivan Jenko iz Lesonita. Brigada je bila sestavljena iz vrst delavsko-kmečke mladine koprskega in celjskega okraja in je nosila naziv MDB XIV. divizije.

Brigado je sestavljalo 112 mladincev in mladink — brigadirjev. Brigada je delala v Črni gori na odseku Kolašin—Belo polje.

V naselju »Mladi borac« — Podlišče so bile poleg naše slovenske še 4 mladinske brigade iz sosednjih republik. Naši brigadirji pravijo, da delo na trasi ni bilo pretežko, saj so najtežja dela opravljali stroji. Le vreme jim ni bilo preveč naklonjeno, saj so le prvih 14 dni imeli lepo, potem jih je kaj pogosto presenečal dež in zaviral delo na trasi. Dnevno so morali napraviti 6 delovnih ur.

Doživeli so velik uspeh, saj je bila kmečko-delavska brigada MDB XIV. divizije do sedaj najboljša od vseh slovenskih, ki so bile letos na magistrali. Bili so petkrat udarni in posebej pohvaljeni. Naj vam povem samo to, da sta bila dva naša brigadirja udarnika, eden pa dvakrat pohvaljen. Lahko smo ponosni na naše mladince in ob tej priliki jim tudi občinski komite ZMS Ilirska Bistrica iskreno čestita k doseženim delovnim uspehom.

Vendar brigadirji niso samo fizično delali. Organiziranih je bilo več tečajev, pa tudi na kulturno-zabavno življenje niso pozabili. Tako so naši fantje opravili vozniški izpit za moped, nižjega traktorskega, drugi spet vozniški izpit za motor, naše dekle pa je uspešno opravilo trgovski izpit. Tako vidite, da je bilo poskrbljeno za marsikaj, za koristno in prijetno.

Dva meseca — to je dolgo obdobje in mladi brigadirji so se med seboj dobro spoznali in sprijateljili. Slovo je bilo težko, vendar so si stiskali roke z željo, da se srečajo na brigadirskem večeru v Celju.

Naši brigadirji so enoglasno izjavili, da jim ni žal teh dveh mesecev, da imajo najlepše spomine na prijetna doživetja, ki jih ne bo mogoče pozabiti in pravijo, da bodo po možnosti naslednje leto ponovno vstopili v vrste brigadirjev.

R. L.

Udeleženci mladinske konference tovarniškega aktiva »Javor« Bač

Članek na 6. strani **Foto: J. Keuc**

Pisma bralcev

V novembrski številki Snežnika smo čitali o zadnjih poplavah reke Reke in o škodi, ki jo je ta povzročila. Za regulacijo Reke bo treba precej sredstev, mnogo dela in s tem v zvezi tudi mnogo časa. V tem času pa bodo še poplave in tudi mnogo škode.

Opozoriti bi samo hotel javnost in ljudi, ki imajo v programu regulacijo Reke, kje je treba odstraniti ozko grlo in s tem preprečiti škodo vsaj v tovarni Lesonit in v Elektrožagi Topol.

Čudno pa se mi le zdi, da ni še nihče prišel na to misel. Če vprašate starejše občane, kdaj je Reka prestopila cesto, ki pelje proti Zareškemu mostu, vam bo vsak odgovoril: »Še nikdar, razen v zadnjem času!« In to je res. Kje je vzrok?

Med vasmi Zarečjem in Dobropoljem je precej velika mlaka. Ob hudih nalivih nastane na tem mestu vsakokrat precej veliko jezero. Tam so pred časom prekopali dva globoka kanala in od takrat se vsa tista voda steče v Reko; ker pa ne more pod mostom odteči, prestopi cesto in zalije Elektrožago. Ista voda potem zadrži gornji tok in tako sledijo še poplave v Lesonitu.

Do regulacije Reke je še daleč, tisto slabo seno, ki tam zraste, pa tudi ni toliko vredno, da bi krilo stroške in škodo, ki nastaja. Ustje kanalov tvori mostiček pod cesto. Sam sem si ogledal tisto mesto in menim, da bi pri mostičku brez posebnih stroškov zajezili kanale in Reka ne bi več preplavila cesto.

J. L.

INFLUENCA ALI GRIPA

Influenca ali gripa je akutna infekcijska bolezen človeka, ki jo povzroča virus influence. Poznani so trije različni tipi gripe ali influence in sicer: influenca A, influenca B in influenca C.

Ta bolezen je razširjena po celem svetu. Največkrat se pojavlja v obliki več ali manj razširjene epidemije, neredko pa se gripa pojavlja v obliki epidemije, ki zavzema velike dele naše zemeljske oble. V takih primerih govorimo o pandemiji: epidemiološka opazovanja v zadnjih desetletjih so ugotovila določeno periodiciteto v pojavih gripe. Tako se epidemija influence A pojavlja običajno vsaki dve leti ali tri leta, medtem ko epidemija influence B vsakih štiri — pet let.

Epidemije influence A so normalno večje, bolj razširjene, dočim so epidemije influence tipa B manj razširjene, omejene na strnjene skupine ljudi in na manjša področja.

Nekdaj se je smatralo, da je gripa ali influenca izključno sezonska bolezen, ki se pojavlja samo v zimskem času. Danes pa vemo, da se epidemija influence lahko pojavi v katerem koli letnem času. To je vsekakor dokazala pandemija takozvane azijske gripe leta 1957, ko se je razširila v tropske kraje prav v najtoplejšem letnem času. Gripa je poznana kot bolezen, ki se zelo hitro širi, tako da v najkrajšem času lahko zajame velike predele države. Hitrosti širjenja epidemije pa vsekakor pomaga kapljični način infekcije, velika občutljivost človeka, odpornost povzročitelja pred zunanjimi vplivi, skratka inkubacija in moderna prevozna sredstva.

Najboljše pogoje za širjenje imajo najbolj naseljeni kraji, predvsem mesta, internati, vojašnice, šole in pa večji delovni kolektivi. Izvor infekcije je vedno človek in to bolnik s tipično obliko gripe. Bolezen se prenaša od človeka na človeka direktno ali indirektno, s kapljicami, izločenimi iz gornjega dela dihalnega trakta v času, ko bolnik govori, kašlja ali kiha. Večje kapljice, ki vsebujejo viruse influence, padajo na tla, se posušijo, virusi ostanejo v prahu, najmanjše kapljice pa ostanejo v zraku dalj časa in na ta način omogočajo indirektno okužbo. Za infekcijo so občutljivi ljudje ne glede na starost ali raso in ne glede na spol.

Bolezen se začenja naglo, inkubacija je zelo kratka (1 — 3 dni), karakteristični in redni simptom je povečana telesna temperatura v mejah od 38° do 39° C; najvišja je prvi in drugi dan obolenja. Gripozno stanje traja običajno od 1 — 6 dni. Poleg splošnih znakov obolenja se pojavljajo tudi drugi znaki, pojavi se vnetje na dihalnih organih, pa tudi lažje vnetje očesnih sluznic, srbenje oči in povečan izcedek iz nosa, večkrat pa tudi vnetje žrela.

V boju proti gripi se danes uporabljajo splošni profilaktični ukrepi. Zelo učinkovito sredstvo je danes aktivna imunizacija ljudi — cepljenje proti gripi.

Med klasične profilaktične ukrepe štejemo karanteno, omejitev potovanja, izogibanje večjih skupin ljudi, prepoved javnih sestankov, zapiranje šol, kinematografov itd., vendar pa povzročajo vsi omenjeni ukrepi dokaj veliko škodo.

Sodobne medicinske raziskave so ugotovile nov način preventive proti gripi. To je aktivna imunizacija, ki jo pridobimo s cepljenjem. Zdravstvena služba naše občine bo zato prvič v tem letu pristopila k cepljenju proti gripi, t.j. imunizaciji predvsem delavcev in nameščencev.

Uspehi, ki so se pokazali v raznih krajih naše države po aktivni imunizaciji, so vsekakor neprecenljive vrednosti. Hvale vreden je bil tudi odziv gospodarskih organizacij naše občine, saj so prijavile za cepljenje skoraj tri tisoč delavcev in uslužbencev.

Franc Kožman

Poet živi med nami...

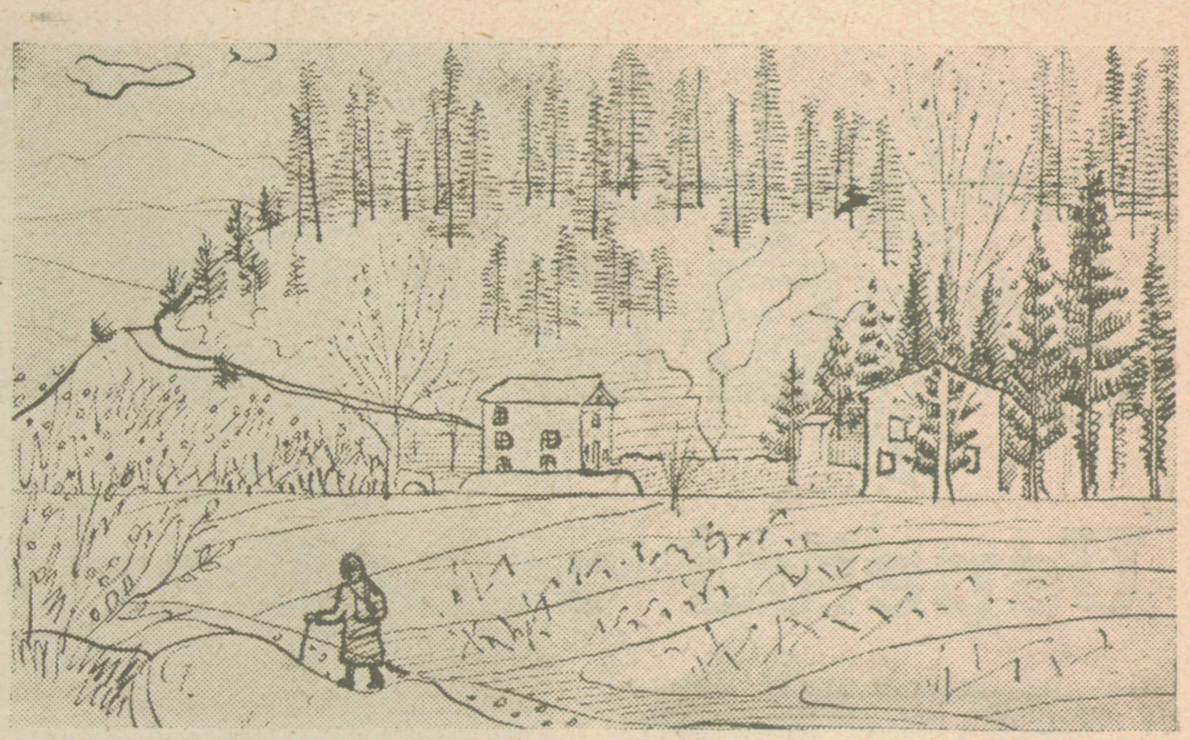

»Kam greš?« In ne da bi čakala odgovora, nadaljuje:

»Kaj je življenje? Kratko popotovanje skozi mrak... Čuj, povedala ti bom pesem, ki sem jo napisala pred mnogimi leti:

Sreči življenja se odpovej,
zadnjikrat žalostno še se posmej
sanjam, ki dom so ji nežen ustvarjale,
njim, ki z blestečo prevaro ozarjale
mlade so dni...«

Tako hodi ob robu ceste, z nahrbtnikom in s popotno palico v roki pesnica MAKSA SAMSA. Živa priča neizpolnjenih iluzij, bister duh in globoko čuteče srce.

Šestdeset let njenega popotovanja je minilo 12. oktobra letos.

Šumenje Velike vode, enakomerna pesem mlinskih koles, drhtenje macesnov v dragi nad njeno domačijo, bolestna tišina doline, temni vzdihi borovih vrhov onkraj vasi pod hribom, mesečeva srebrnina, ki je polnila ves vidni prostor in na zahodni strani slabotna sled zarje, ki je neusmiljeno ugašala vsak večer — je svet, v katerem je zrasla in po katerem roma še dandanašnji dan.

Za učiteljico se je izobrazila v Tolminu in v Ljubljani. Harije so bile njeno prvo učiteljsko mesto, nato pa Jezersko pod mogočnimi planinskimi vrhovi in še Rovte nad Logatcem, dokler ni v domači vasi, na Dolnjem Zemonu, končala svojo službeno pot.

Drobna slika iz življenja vaške učiteljice pove več, kakor dolgo opisovanje:

Štiri gole stene
mračno zro na mene,
v kotu borna postelj,
boren stol kraj mize.

Sama tu ob peči
v ogenj zrem žareči,
v srcu žalost grize...

Štiri gole stene,
boren stol kraj mize,
v srcu žalost grize...

»Ljudje me ne razumejo. V očeh jim vidim sled pomilovanja — kako potrebno bi bilo, da bi ga sebi namenili. Za mano se ozirajo — o, ko bi se raje za senco, ki se plazi za njimi! Tako ti povem:

Strme ceste sama zgolj potujem —
po ljudeh se drugih ne zgledujem!«

Potem sva govorila o njenih prvih pesmih.

»Tisto je že davno za mano, komaj spomin.«

Toda spomin je lep, čeprav grenak. Vsi imamo take spomine, v samotnih urah vstajajo iz mraka in mi jih sprejemamo z rahlo roko.

Spominjaš še se tistega večera,
ko tam na gori kres je plapolal?
Midva molče kraj njega sva sedela
in murn je s kresnico svatoval...

Zdaj je jesen... Na jug letijo ptic krdela...
Za divji ples si veter listja išče,
kjer kres je bil, zdaj kupček je pepela
in v srcu mojem zdaj je pogorišče...

Moreče vzdušje med obema vojnama je našlo svoj odraz v mnogih njenih verzih, iskrih domislicah in obtožbah:

Siromaka bogatinec dere,
da se lahko vozi na riviere.
Vrže v svet besedo: »Splošna kriza!«
Vsega se šibi mu polna miza.

Histerije množic, ki so jih zaslepljali lažni voditelji, je takole označila:

Vrzi ovco eno v vodo,
druge vse za njo šle bodo:
kot se derejo glasniki,
taki množice so kriki.

...

Občutljivo srce, ki vse doživlja v globlji meri, noče priznati poraza. Uporna misel vzkipi, vzvalovi, toda ob trdi resničnosti se razbije in se umiri v bolni resignaciji:

Kar je zatrto, rado bi zavrelo,
obsojeno bi svet v temelj preklelo,
zavrženo za hip bi rado vstalo,
opljuvano bi z žolčem se opralo.

A vse strmi, pod jarem glavo sklanja...
Kdor drzen je, da lepše čase sanja,
telo in dušo ubije mu spoznanje:
mladost, mladost, kam šle so tvoje sanje...?

Usoda svobodnih duhov je samota. V nočni tišini se pogovarja pesnica sama s seboj:

Tiha polnoč. Veter glase
daljnega prinaša petja.
Duša navalila nase
žalost vso je. Razodetja
bi hotela... a NEZNANO
iz temnih se neprestano
vanjo spačeno reži...
Trudna večnost je obstala,
znova v dalje se pognala...
Zunaj drobna v noč deži...

Hrepenenje po razodetju ostane neutešeno, za bolečino ostaja edina uteha — sanje o soncu, o ljubezni, svobodi...

Po soncu, veji, divji roži
se ptiču v ozki kletki toži...
Da bivanje olajša sužno,
čez dan si pesem poje tužno,
zvečer pod perje glavo dene.

In tesne ječe mrzle stene
razmaknejo se v vetre štiri:
perot sinjino zopet meri.
Kjer dom mu je in zibka roda,
pozdravlja v sanjah ga svoboda.

Razgovor s pesnico je razgovor posebne vrste. Vsaka misel sproži verz, pesem, domislico, epigram, ki jih recitira iz svojega obsežnega pesniškega dela. In ne samo iz svojega. Njen čudovit, zavidljiv spomin obvlada vsa pomembnejša dela slovenskih pesniških ustvarjalcev, pa ne samo slovenskih, tudi italijanskih, nemških...

»Še eno ti bom povedala, ta je prav za današnji čas.« Oko se zazre v daljavo, monotono recitiranje preveva rahlo drhtenje glasu:

OROŽJU

V najbližje morje ga speljite,
ga v svetle pluge pretopite,
storite z njim, o, kar že koli,
le rabite ga več nikoli!

Vsako jutro se odpravi Maksa iz svoje sobice v domačiji pod macesni na kratko romanje v Bistrico. Počasi stopa ob robu ceste in zre življenje na njej.

Tako hodi pesnica ob robu življenja in bistro motri pehanje ljudi na njej. Njen živi duh spremlja vse, kar se godi na široki cesti življenja...

Še mnogo let med nami, draga Maksa!

F. M.

Olimpijske igre in naša telesna vzgoja

V Tokiu smo dobili do sedaj največ medalj, vendar ne na račun množičnega in kvalitetnega športa, ampak predvsem na račun posameznih talentiranih športnikov, ki nimajo naslednikov.

Res, rezultati in medalje niti niso tako važni, dajo pa nam motiv za razmišljanje o našem jugoslovanskem športu.

Telovadba je bila pred vojno pri nas mnogo kvalitetnejša, predvsem pa masovnejša. Kaj imamo danes? Cerarja, Šrota... tu vdahnemo svež zrak in prenehamo z naštevanjem.

Približno takšno je stanje povsod, od atletike do nogometa, ki je pri nas najpopularnejši šport.

Kaj je temu vzrok?

Odgovor je samo eden: premalo (nič) pozornosti ne posvečamo telesni vzgoji v osnovni šoli, na srednjih in visokih šolah.

Nikar naj se kdo ne izgovarja, češ, da to ni res. Ali nekaj orodja, žog in telovadnica v Bistrici, kjer bi morali biti vsaj dve, že pomeni vse? Na vseh ostalih šolah pa otroci športnih naprav (da o telovadnici sploh ne govorim) ne poznajo. Atletske steze nimamo niti v Bistrici in se bojim, da je tudi ne bomo imeli tako kmalu, čeprav je atletika osnova vsem športom.

Z vzgojo je treba začeti čimprej. To velja predvsem za telesno vzgojo. Bodimo si odkriti: kolikokrat imajo učenci prvih do petih razredov telesno vzgojo, ki bi jo morali imeti vsak dan pol ure oziroma 3 ure na teden? Sam na žalost to prav dobro vem. Ob lepem vremenu včasih sprehod, med dvema ognjema (brez pravil) in pika.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Gostilna **Poklar**
Zabiče

Iskreno čestita vsem prebivalcem občine, svojim poslovnim prijateljem in obiskovalcem ob DNEVU REPUBLIKE

Uspešni odbojkarji iz Jelšan

Čas je, da seznanimo ljubitelje odbojke v naši komuni z uspehi odbojkarskega kluba iz Jelšan.

Zasedli smo 5. mesto v II. republiški ligi. Morda bo kdo dejal, da to ni uspeh za jelšansko odbojko. Z ozirom na kvaliteto ostalih ekip, ki tekmujejo v tej ligi, bi zaslužili višje mesto — to je vsekakor res, vendar, če realno ocenimo stanje v klubu, je 5. mesto več kot smo pričakovali.

Že pred začetkom tekmovanja, v spomladanskem delu prvenstva, smo ostali brez 3 standardnih igralcev, ki so odšli k vojakom. S temi igralci smo namreč osvojili okrajno prvenstvo za leto 1963, zato je njihov odhod k vojakom močno vplival na začetne rezultate. Vzrok za navidezen neuspeh pa je tudi ta, da smo bili vso tekmovalno sezono brez sistematičnih treningov, ker so bili nekateri igralci v šolah in smo se sestajali le pred začetkom tekme. Kot novinci v ligi smo bili brez izkušenj, ki so v takem tekmovanju vsekakor potrebne.

Jesenski del prvenstva smo začeli z večjim poletom, saj smo kvaliteto ostalih ekip poznali in vedeli, da ne zaostajamo za njimi.

Pohvalo za požrtvovalno delo z igralci zasluži tudi vodja ekipe tov. Kristjan Vidmar.

PREGLED REZULTATOV JESENSKEGA DELA PRVENSTVA

I. kolo

OK Kočevje : OK Jelšane 3 : 0 (10, 11, 11).

V tej tekmi smo pokazali dobro igro le na mreži, bili smo pa slabi v polju. Tekma je pokazala, da smo nevigrani in brez izkušenj.

II. kolo

OK Jelšane : OK Trebnje 0 : 3 (8, 9, 13).

Pričakovali smo zanesljivo zmago Jelšan, saj smo v spomladanskem delu prvenstva izgubili z njmi z minimalno razliko 3 : 2 le zaradi pristranskega sojenja, toda na žalost smo prikazali najslabšo igro prvenstva in zasluženo izgubili.

III. kolo

Predoslje (Kranj : Jelšane 0 : 3 (12, 3, 12).

To je bila prva naša zmaga na tujem igrišču. Nasprotnik nam ni bil dozorel, zato je bila tekma nezanimiva.

IV. kolo

OK Kamnik : Jelšane 3:1 (11, 8, 14).

Tekma je bila izredno lepa, polna duhovitih akcij obeh ekip. Vsi so bili edini, da je bila to naša najboljša igra in bi lahko zaslužili boljše rezultate, saj smo zadnji set vodili kar s 14 : 10, toda zaradi pristranskega sojenja tudi ta set nismo rešili v našo korist. Kaj več pa tudi v tej tekmi nismo mogli doseči, saj odbojkarji iz Kamnika tudi v prvi ligi računajo na boljše mesto.

V. kolo

OK Elementi : OK Jelšane 0 : 3 p. f.

VI. kolo

OK Brestanica : OK Jelšane 0 : 3 (12, 3, 8).

V zadnjem kolu prvenstva smo visoko premagali odbojkarje iz Brestanice, ki so se nam upirali le prvi set. Za to tekmo je značilno, da smo prvič v prvenstvu prikazali dobro igro v polju.

Lestvica II. republiške lige:

Kamnik	12	11	1	33 : 7	23
Kočevje	12	9	3	30 : 13	21
Kropa	12	9	3	28 : 15	20
Trebnje	12	6	6	22 : 24	18
Jelšane	12	3	9	16 : 27	15
Brestanica	12	3	9	15 : 32	15
Predoslje	12	1	11	9 : 35	13

Elementi so odstopili

Člani odbojkarskega kluba v Jelšanah

Po pregledu rezultatov je razvidno, da bi bil uspeh odbojkarjev iz Jelšan lahko še večji. Upamo, da bomo ob nadaljnji podpori občinske skupščine Ilirska Bistrica tudi v prihodnji tekmovalni sezoni uspešno zastopali našo komuno.

Za OK Jelšane
Zdravko Brozina

OLIMPIJSKE IGRE IN NAŠA TELESNA VZGOJA

(Nadaljevanje z 9. strani)

Dobro vemo, da je olimpijski komite v 17 olimpijskih igrah podelil nekaj nad 5500 medalj in da so jih Američani osvojili nekaj nad 1400 ali okroglo 25 %.

1960. leta so na 17. olimpijskih igrah v Rimu Američani nekoliko odpovedali. Rusi, dotlej v športu neznanka, so jih skoraj dohiteli. Američani sami so se začeli spraševati: »Kaj je z nami?«

Začeli so novo »telesno-vzgojno akcijo«, za katero se je zavzel sam Kennedy. Niso šli v klube in med vrhunske športnike, ampak v šole. Vsaka, še tako majhna šola ima športna igrišča in uspehi niso izostali. Samo štiri leta pravilne telesne vzgojne politike na šolah so bogato obrodile. Letos so bili v Tokiu Američani že zopet močno pred Rusi, ki so veljali za najmočnejšo športno nacijo.

Ameriški tekmovalci se močno uveljavljajo celo na srednjih in dolgih progah, kjer nismo nikoli srečali Američana.

Nekaj takega bi bilo potrebno tudi pri nas.

Znati moramo predvsem ceniti in vrednotiti pouk telesne vzgoje na šoli, kjer je največ mladine skupaj in kjer lahko edino in najpravilneje usmerjamo posamezna nagnjenja učencev, pa ne zaradi rezultatov, temveč predvsem zaradi zdravstvenega razvoja in zdravih navad mladega človeka. Da bi pa to dosegli, bi bila za začetek nujna kontrola telesno-vzgojnega dela v vseh šolah, še posebej pa v nižjih razredih in na vasi.

Seveda so pri tem potrebna sredstva, kje pa niso? Vendar sem prepričan, da bi se z malo več dobre volje, objektivnosti in poštenosti doseglo tudi to.

-ko

Zaključeno tekmovanje v balinanju

Dne 4. oktobra smo zaključili mesec delavskih športnih iger v naši občini. Tekmovanja se je udeležilo 6 sindikalnih podružnic, ki so se borile za osvojitev pokala občinskega sindikalnega sveta. Pri teh tekmovanjih se je pokazalo, koliko se naše podružnice po podjetjih zanimajo za športno dejavnost svojih članov. Od 30 sindikalnih podružnic se je udeležilo tekmovanja le 6 podružnic!

Rezultati tekmovanja so razvidni iz naslednje tabele:

1. mesto	LESONIT	49 točk
2. mesto	IPLAS	44 točk
3. mesto	KIK	33 točk
4. mesto	TOPOL	31 točk
5. mesto	GG	12 točk
6. mesto	ŽELEZNIČAR	6 točk

Glasilo SNEŽNIK izhaja enkrat mesečno. Izdaja ga občinski odbor SZDL Il. Bistrica — urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Jože Keuc, člani uredništva: Franc Munih, Miroslava Lavrenčič, Fani Fatur, Tone Guštinčič, Ivan Šuštar, Hugon Debevc in Milko Princ. Tehnični urednik: Janko Novak. Tisk »Kočevski tisk«, Kočevje. Letna naročnina za tuzemstvo 240 dinarjev, za inozemstvo 1,5 $ ali 800 dinarjev. Tekoči račun pri NB v Ilirski Bistrici št. 602-141-638-41 Rokopisov in risb ne vračamo.

Nova pridobitev IIIRSKE BISTRICE

Modernizirana kavarna in restavracija Soča

V SOBOTO, DNE 30. NOVEMBRA, JE BILA OTVORITEV MODERNIZIRANE KAVARNE IN RESTAVRACIJE SOČA. SVEČANE OTVORITVE SO SE POLEG ČLANOV DELOVNEGA KOLEKTIVA GOSTINSKEGA PODJETJA SOČA UDELEŽILI ŠE: PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE IVAN KUKOVEC, DIPL. ING. AGRONOMIJE, SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS TOV. ALBIN KURET, DIREKTOR ZAVODA ZA GOSPODARSKO IN TURISTIČNO PROPAGANDO KOPER, TOV. JOŽE PODGORNIK TER ŠTEVILNI POVABLJENI PREDSTAVNIKI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ IN PREBIVALCI ILIRSKE BISTRICE. NOVI GOSTINSKI OBRAT JE PO KRATKEM NAGOVORU PREDSEDNIKA DELAVSKEGA SVETA GOSTINSKEGA PODJETJA SOČA, TOV. DANICE, IZROČIL SVOJEMU NAMENU PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE IVAN KUKOVEC, KI JE HKRATI ZAŽELEL TEMU DELOVNEMU KOLEKTIVU VELIKO DELOVNIH USPEHOV V NOVO IN SODOBNO UREJENEM OBRATU.

ALI POZNATE TEGA JUNAKA

Naš bodoči olimpijec v dviganju uteži

Foto: J. Keuc

Zvedeli smo za junaka, ki sam pravi, da se bo udeležil prihodnjih olimpijskih iger v dviganju uteži. Ta junak je mali Božo Čekada iz Jelšan št. 80. Obiskali smo ga na njegovem domu v Jelšanah in smo zvedeli naslednje:

Božo Čekada je bil rojen 25. marca leta 1958 v Jelšanah. Ima še očeta in mlajšega bratca, mamica pa mu je umrla leta 1961, ko je rodila drugega otroka.

Mali Božo je zelo resen fantek in dokaj rad obiskuje gostilničarja Andreja Surina in tudi sam pravi, da je Andrej njegov najboljši prijatelj. Andrej tehta 89 kilogramov. Letos poleti sta sedela Andrej in Božo pred Andrejevo hišo. Božo gleda Andreja in mu reče: »Andrejc, ali imaš debele roke! Ali bom tudi jaz imel takšne, ko bom zrastel?« »Seveda boš, Božo!« »Čeprav si močan, Andrejc, in velik, bi te vseeno dvignil,« reče Božo. Poskusil je in uspel je! Tako je mali Božo postal junak, ki ga ni daleč naokrog: pri šestih letih starosti dvigne in nese na svojih ramenih 89 kilogramov!

jk

Predsednik tovarniškega aktiva ZMS tov. Albert Nadoh podaja poročilo o delu mladinskega aktiva

Foto: J. Keuc

HUMOR • HUMOR

PREDALEČ

— Ko prideva do tistega drevesa, vas bom poljubil.

— Hm, zdi se mi, da greste malce predaleč.

V DOBI FIČKOV

V prvem razredu se otroci učijo po globalni metodi. Slika in beseda je celota. Učenec čita: osa, ura, fičko ... (namesto avto).

Kolektiv lesne industrije

Javor Bač

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, svojim prijateljem in prebivalcem občine

Nagradna križanka

NEURJE NAD BISTRICO

Bilo je 8. oktobra zvečer. Z bratcem sva šla v posteljo, domači in sosedovi pa so ostali pred televizorjem in gledali program. Lilo je kot iz škafa. Kar naenkrat zmanjka luči in sosedovi se odpravijo domov. Ali joj! Zdenka stopi čez prag naravnost v vodo, ki je segala že do prve stopnice. Mama je prižgala svečo in prišla v sobo: »Hitro vstanita!« je velela. Šli smo pogledat v klet. Voda je vrela iz tal in zalila krompir v zabojih. Sosed in mama sta stopila v vodo, ki je vedno bolj naraščala in hitela reševati krompir. Nalagala sta ga v košare, Zdenka, Marjan in jaz pa smo ga nosili iz kleti. Vode je bilo vedno več in že je začela spodnašati sosedovega strica in mamo. Zbežala sta iz kleti. Vsi smo bili prestrašeni, prezebli, mokri in umazani.

Helena

VREME

Področje visokega zračnega pritiska slabi, kar bo vplivalo tudi na vreme pri nas. Temperature v Primorju okoli 5, v notranjosti Slovenije ponoči do —8, podnevi od 6—10 stopinj C.

PREKLIC

Alojz Boštjančič, Harije 86, preklicujem žaljive besede, ki sem jih izrekel Antoniji Boštjančič iz Harij št. 22 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

V vsako hišo »SNEŽNIK«

kino

Spored za mesec december 1964

2.—3. XII.
ESTERINA — italijansko-francoski zabavni film

5.—6. XII.
MONGOLI — italijanski CS film v barvah

9.—10. XII.
VZGOJA SRCA — francoski zabavni film

12.—13. XII.
OGNJENA LETA — zgodovinski barvni CS film

14.—15. XII.
PARADA POPEVK — zahodnonemški glasbeni film

16.—17. XII.
SALVATORE GIULIANO — italijanski film

19.—20. XII.
V SLUŽBI PANCHA VILLE — mehiški barvni film

21.—22. XII.
GREH LJUBEZNI — španski barvni film (film iz serije Prodajalka vijolic)

23.—24. XII.
DVE NOČI V ENEM DNEVU — jugoslovanski borbeni VV film

26.—27. XII.
OTOKI — nemški koprodukcijski film

28. XII.
SKOPJE — jugoslovanski film

30.—31. XII.
VSO DOLGO NOČ — angleški barvni film

ROJSTVA - POROKE - SMRTI

ROJSTVA

Božič Marjan, Podgrad 53, Liber Vlasta, Koseze 36, Jaksetič Milan, Podgraje 34, Vergan Marjanca, Ilirska Bistrica, Cankarjeva 11, Celin Irma, Podgraje 26, Tomažič Tatjana, Ilirska Bistrica, Župančičeva 4, Grahor Ines, Zarečje 8, Iskra Jožko, Ilirska Bistrica, Levstikova 25, Iskra Anamarija, Trpčane 14, Jedloučnik Agata, Il. Bistrica, Prešernova 26, Jenko Valter, Harije 56, Krebelj Silvana, Ostrožno brdo 21, Ludvik Bernarda, Koritnice 45, Larpe Helena, Bač 24, Vrh Bernard, Knežak 98, Tomažič Denis, Hrušica 85, Samsa Oskar, Prevarje 10.

POROKE

Urbančič Anton, traktorist iz Knežaka 168 in Tomšič Bernarda, blagajničarka iz Knežaka 116, Potočnik Franc, varilec iz Novokračin 27 in D'Achille Silvana, uslužbenka iz Trsta, Kalčič Ivan, pleskar iz Malega Brguda 28 in Potočnik Jožefa, delavka iz Novokračin 65, Brožič Franc, upokojenec iz Il. Bistrice, Rozmanova 21 in Mavrič Marija, gospodinja iz Il. Bistrice, Rozmanova 13, Primc Franc, gozdni delavec iz Zabič 58 in Katič Marija, kuharica iz Vinkovcev, Iskra Karel, gozdni delavec iz Podgraj 77 in Rutar Marija, gospodinja iz Fabcev 2.

SMRTI

Jeksetič Anton, delavec iz Zarečja 16, star 39 let, Skok Rudolf, inv. upokojenec iz Bača 37, star 63 let, Stupar Katarina, gospodinja iz Ostrožnega brda 14, stara 87 let, Lazar Antonija, gospodinja iz Bača 119, stara 74 let, Pugel Mihael, upokojenec iz Velikega brda 49, star 67 let, Poropat Andrej, kmet iz Hrušice 38, star 75 let, Fabjančič Franc, kmet iz Hrušice 68, star 71 let.

PARAZIT
ŠP. SPOLN. SLOV. KOMPUNIST
RAZPRAVA
DEL UČNE SNOVI
VRATA
DEL RADIJSKE NAPELJAV. ENAKA SAMOGL.
ŽENSKO IME
VREDNOST
NJEGA
ZLOČINEC
NIKALNICA
DEL ČEVLJA
JUŽNI SADEŽ RAZISK. PODZEMLJ.

SKLADEK
RIBA
RAZBOJNIK

MUZA LJUBEZ. PESNIŠTV
NAUK O ŽUŽELKAH
ŽENSKO IME
OVELOST

EM
ŽENSKO IME
ZAČET. SRB JEZIK.
ZAVIT
OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

NEOMIKAN. DEŽELA
IME JUGOSL FILM IGR. IGRALKE
UD

OBREŽJE
ODDELEK V VLAKU
OMEJENO ČASOVNO OBDOBJE
DEL VOJVODINE
PEČ V ŽELEZAR.
PITAČA
ŽIVO BITJE
STOJEČA VODA

DEL GARDEROBE
URADEN AKCENTI
ZAČ CK ZKS GORSKA DOL V ALP.

PREBIVALEC AZIJSKE DRŽAVE
VODNA VILA DEL POSODE
KEMIKALIJA KONICA

BREZ VIDA, KAČA
SKR. MOŠKO IME GRŠKI JUNAK
AFRIŠKA PTICA RAZCEP
JUŽNOAMERIŠKA ŽIVAL PTICA

KAZALNI ZAIMEK
ONO (ANGL.) LETALSKA PRIREDITEV
AFRIŠKA DEŽELA DEL VOZA
MUSL. MOŠKO IME
ŠALJIVEC

EVROPSKO GORSTVO
ČISTI VINSKI CVET NIZOZ SLIKAR
ŠPET (HRV.) KADIO TELEVIZIJA
MESTO NA JAPONSKEM

STARO GRŠKO MESTO PRISTAN. V ARABIJI
POLOTOK NA JADRANU

VRATA MESTO NA HRVAT.
PROŽNA VRVICA
KEMIKALIJA
GOZDNE ŽIVALI MARKA BOLGARIEV

NEGOVOREČI GOZDNA ŽIVAL (DV.)
PLESNA SLIKA PRI ČETVORKI
DEL STAVBE
ALUMINIJ AD ACTA
GORA V ALPAH

DRŽAVA V AFRIKI
ČRNILO NAČIN IZVEDBE
IRIDIJ OVRATNICA

OLEPŠEVALEC
ORODJE PRAVOSODJE
RDEČI KRIŽ
OLJE (ANGL.)
SRBSKI REVOLUCIONAR

TURIST. AGENCIJA
EVROPSKA DRŽAVA GRAFIK
ZVEZDOSLOVEC
MOŠKO IME
OSEBNI ZAIMEK

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA
UČENJE ENAKA SAMOGL.
NESTROKOVNJAKI
LE VRSTA KAMIONA

POBOŽNJAŠTVO
AVTOMOBILSKA KRATICA
RAZVOJNO RAZISK. CENTER
KRAJ V KVARNERU PLES

LS DOMAČA ŽIVAL
MESTO V SRBIJI
DETE DEL GLAVE
NI SUHA GOZDNAT

NEZNANKA V MATEMAT. NEZNANEC
RAZMAK PREBIV AZIJSKE DEŽELE
BORBA

UJEDA
SRBSKO M. IME ODER
JED IZ IKER
POPOLNE EVROPSKA GOSP SKUP.
OBLIKA KRČNIKA

Ž. IME
ODRŽNINE
ZVIŠANA NOTA IGRALEC
VALUTA SAMO

VRSTA KAMIONOV
IZRASTEK NA GLAVI
TURŠKI VELIKAŠ STARORIM. Ž. IME
HRV. NAPR. PESNIK ROJ. 1886 (FIRK)
VRSTA VOZA
IME AMER. FILM. IGRALKE

PRITRDILNICA TUJE Ž. IME

ISTI
PRESTOL PREDLOG
KEMIKALIJA PREDLOG

PRIDEVNIK

TC
DRŽAVNA BLAGAJNA
M. IME
TRIJE ENAKI SAMOGL.

Ob Dnevu republike iskreno čestitamo vsem delovnim ljudem naše komune z željo, da bi dosegli še večje delovne uspehe

Občinska skupščina Ilirska Bistrica
Občinski komite ZKS Ilirska Bistrica
Občinski odbor SZDL Ilirska Bistrica
Občinski komite ZMS Ilirska Bistrica
Občinski sindikalni svet Ilirska Bistrica
Občinski odbor ZROPJ
Zveze vojaških invalidov in ZB NOV II. Bistrica
Občinski odbor RKS Ilirska Bistrica
Postaja Ljudske milice Ilirska Bistrica

Iskreno čestitajo vsem prebivalcem občine in poslovnim prijateljem ob Dnevu republike in se še naprej toplo priporočajo

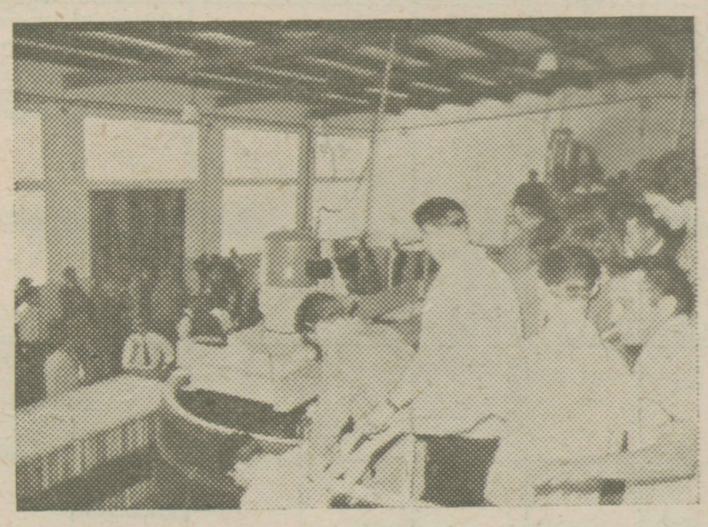

Kmetijsko industrijski kombinat

II. Bistrica in njene ekonomske enote:

T O K, ki proizvaja vinsko kislino, mlečno in citronsko kislino

KMETIJSTVO s klavnico in predelavo mesa

obrat **TRANSPORT,** ki opravlja vse prevozne usluge z lastnimi vozili in popravlja vse vrste motornih vozil

Gozdno gospodarstvo

POSTOJNA

OBRAT Ilirska Bistrica

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine

---

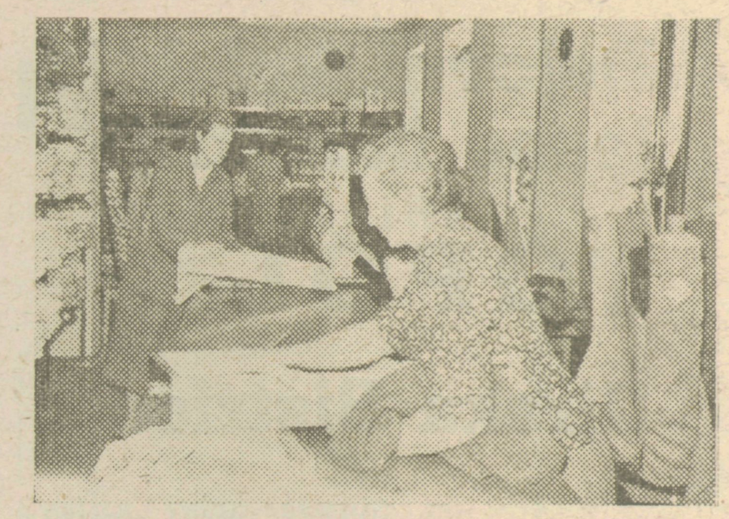

Trgovsko podjetje

Soča

KOPER

s svojimi poslovalnicami v koprskem okraju

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, svojim potrošnikom in prebivalcem občine Ilirska Bistrica

---

Kolektiv industrije

plastičnih mas

IPLAS KOPER

Z OBRATOM V PODGRADU

iskreno čestita vsem delovnim kolektivom in svojim poslovnim prijateljem ob prazniku republike

---

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PRIMORJE

Ajdovščina

s svojimi obrati

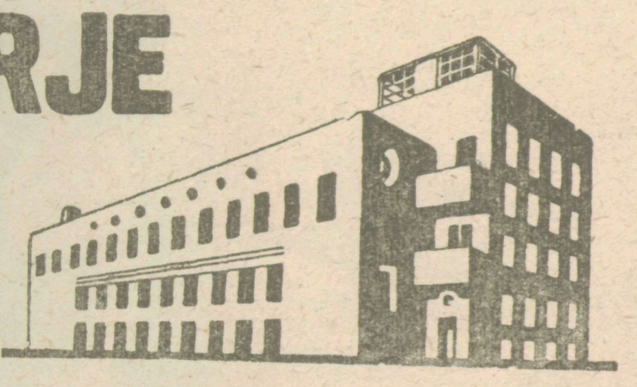

iskreno čestita vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine ob prazniku republike

---

Splošno gradbeno podjetje

GRADNJE

Postojna

S SVOJIMI OBRATI

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE in se še vnaprej priporoča s svojimi uslugami

---

Kolektiv

Elektro

GORICA

POSLOVNA ENOTA ■ SEŽANA

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom in svojim poslovnim prijateljem

---

Trgovsko podjetje

PRESKRBA

Sežana

s svojimi poslovalnicami

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom in svojim odjemalcem. Z našimi dobrimi uslugami se še naprej toplo priporočamo

---

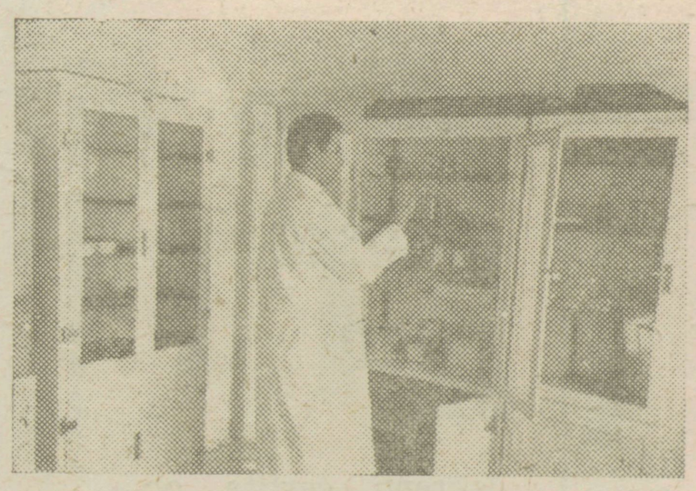

Veterinarska postaja

ILIRSKA BISTRICA

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom in prebivalcem naše občine

Delovni kolektiv lesne industrije

TOPOL

Ilirska Bistrica

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine.

Delovni kolektiv kmetijske zadruge

»4. JULIJ«

Ilirska Bistrica

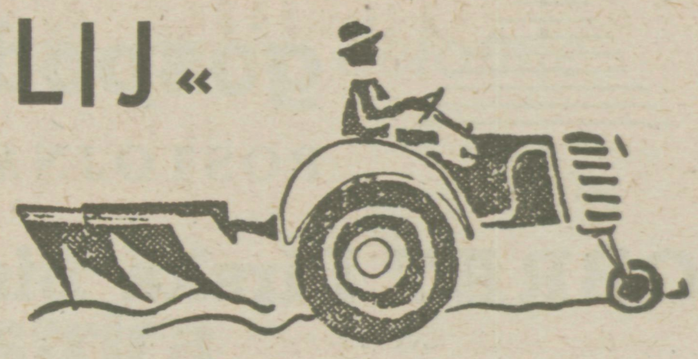

čestita vsem delovnim kolektivom in prebivalcem občine k DNEVU REPUBLIKE

Kino podjetje

Svoboda

Ilirska Bistrica

K prazniku republike 29. novembru — naše iskrene čestitke vsem obiskovalcem kina, delovnim kolektivom in našim poslovnim prijateljem

OB 29. NOVEMBRU — Dnevu republike iskreno čestita vsem občanom, staršem in učencem

Kolektiv osnovne šole

»Dragotin Kette«

V ILIRSKI BISTRICI

LESONIT

ILIRSKA BISTRICA

Delovni kolektiv tovarne lesovinskih plošč

ISKRENO ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN PREBIVALCEM OBČINE

AMS JUGOSLAVIJA

avto - moto društvo

Ilirska Bistrica

čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, šoferjem motornih vozil, svojim članom in prebivalcem občine

Kolektiv zdravstvenega doma

iskreno čestita ob Dnevu republike

Občinska gasilska zveza

iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom in prebivalcem občine

Delovni kolektiv komunalnega podjetja

Ilirska Bistrica

iskrene čestitke vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine ob DNEVU REPUBLIKE

Turistično društvo
ILIRSKA BISTRICA

Čestita vsem svojim poslovnim prijateljem, prebivalcem ilirskobistriške občine, delovnim kolektivom in vsem obiskovalcem turistične pisarne ob DNEVU REPUBLIKE

Trgovsko podjetje
Mlinotest
AJDOVŠČINA

Čestita vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in potrošnikom naših proizvodov ob DNEVU REPUBLIKE

MARJAN MIHELJ
pekarstvo Knežak

Vsem občanom in poslovnim prijateljem naše komune iskrene čestitke ob 29. novembru — prazniku republike

Gostilna »Pri Dolganu«
Koseze

se še naprej priporoča svojim poslovnim prijateljem in vsem prebivalcem komune ter iskreno čestita ob DNEVU REPUBLIKE

TIGAR ŠČETKARSTVO
Strmečki Djuro
JELŠANE

Iskreno čestita vsem prebivalcem komune in poslovnim prijateljem ob DNEVU REPUBLIKE in se še naprej toplo priporoča s svojimi izdelki

Avtoprevozniško in turistično podjetje
Slavnik
Koper

Iskreno čestita vsem prebivalcem komune, svojim poslovnim prijateljem in vsem potnikom naših avtobusov ob DNEVU REPUBLIKE

Avtoprevoznik
Stanislav Trebec
IL. BISTRICA

Čestitam vsem prebivalcem občine in poslovnim prijateljem ob DNEVU REPUBLIKE

Gostilna *Pri Zinki*
RAČICE

vsem svojim prijateljem in prebivalcem občine iskreno čestitam ob DNEVU REPUBLIKE in se še naprej toplo priporočam

Gostilna PRI DAVORJU
Ilirska Bistrica

Vsem občanom in poslovnim prijateljem iskrene čestitke ob DNEVU REPUBLIKE in se še naprej toplo priporočamo

Gostilna ‚Primorje'
Podgrad

Vsem prebivalcem občine in poslovnim prijateljem iskrene čestitke ob DNEVU REPUBLIKE in se še naprej toplo priporočamo

Stanovanjska skupnost in hišni sveti

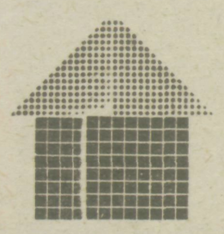

Naše iskrene čestitke vsem delovnim kolektivom in prebivalcem komune ter poslovnim prijateljem ob DNEVU REPUBLIKE

Delovni kolektiv gostinskega podjetja Soča IL. BISTRICA

s svojimi obrati:

Soča, Triglav, hotel Zmaga, restavracija Kolodvor in kavarna Turist — iskreno čestitajo ob DNEVU REPUBLIKE vsem svojim gostom, prebivalcem komune in delovnim kolektivom in se še naprej toplo priporoča

Kolektiv Ekspoziture Komunalne banke Ilirska Bistrica

iskreno čestita vsem svojim komitentom in prebivalcem občine ob DNEVU REPUBLIKE

GOSTILNA
ZOFIJA CELIN
Kuteževo

čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem prebivalcem občine, svojim poslovnim prijateljem in obiskovalcem

Gostilna Korene Franjo
PRI ACOTU
Podgrad

Vsem svojim poslovnim prijateljem, prebivalcem občine in svojim gostom iskreno čestitamo ob DNEVU REPUBLIKE in se še naprej toplo priporočamo

Gostilna Pavla Jakšetič
Podgraje

iskrene čestitke ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine.

Trgovsko grosistično podjetje
ILIRIJA

čestita vsem prebivalcem občine in svojim poslovnim prijateljem ob DNEVU REPUBLIKE

Odlikovanje gasilskega društva Ilirska Bistrica

Republiška gasilska zveza Slovenije je dne 7. 11. 1964 organizirala v Kulturnem domu v Velenju zaključno proslavo 100-letnice jugoslovanskega gasilstva, kateri so poleg ostalih gostov prisostvovali predstavniki skoraj vseh občinskih gasilskih zvez Slovenije.

V uvodnem govoru je predsednik Gasilske zveze Slovenije, tovariš Metod Rotar, poudaril, da so vse gasilske organizacije na široko sprejele pobudo za praznovanje te tako pomembne obletnice ene najbolj humanih organizacij v naši državi ter naštel posamezna Gasilska društva Slovenije, ki so že ali pa bodo v kratkem praznovala 80-letnico.

Generalni sekretar Gasilske zveze Jugoslavije, tov. Esad Čengić, je govoril o zgodovinskem razvoju gasilske organizacije. Pred 100 leti je bilo v Varaždinu ustanovljeno prvo gasilsko društvo ne samo v Jugoslaviji temveč na Balkanu in to društvo je v mesecu maju letos pod pokroviteljstvom maršala Tita praznovalo 100-letnico svojega obstoja in obstoja jugoslovanskega gasilstva.

Ob zaključku govora je generalni sekretar v imenu Gasilske zveze Jugoslavije za posebne uspehe in zasluge pri delu in organizaciji požarnovarnostne službe odlikoval z gasilsko zvezdo prve stopnje sedem gasilskih društev Slovenije, med katerimi je prejelo odlikovanje tudi GASILSKO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA — edino v koprskem okraju.

Spored na proslavi v Kulturnem domu v Velenju so izvajali: sekcija društva »SVOBODA« s pevskim zborom »KAJUH«, rudarska godba iz Velenja in zabavni orkester »ELEKTRA« iz Šoštanja. Po proslavi je bilo prijateljsko srečanje vseh vabljenih gostov v hotelu »PAKA«.

Snežnik – simbol povezanosti Hrvatov in Slovencev

Kot vozlišče našega Krasa povezuje Snežnik sosednji Risnjak in dalje na jugu Velebit z Učko v Istri in s slovenskimi vrhovi — Javorniki, Nanosom in dalje na severu z Alpami.

V snežniškem pogorju se že od davnine srečujejo slovenski in hrvatski gozdarji. Snežnik je nudil zavetje borcem v narodnoosvobodilni borbi, pod Snežnikom je bil leta 1945 zadan smrtni udarec nemškemu okupatorju. Sedaj ni več sile, ki bi razdružila to, kar spaja naš trdi, kameniti, nepremagljivi gozdni velikan, naš ponos in naša čast, naš ljubljeni Snežnik. Z Učke na Snežnik so si podajali gozdarske sekire pravljični velikani Dugonja in Bradonja.

Ko smo se pred leti slučajno srečali vrh Snežnika Kastavci in Bističani, zapeli znano našo pesem »Slovenac i Hrvat, zauvjek brat i brat«. Kakor da smo slutili, da se bomo nekoč pod legendarnim Snežnikom skupno bojevali za svojo svobodo.

Snežnik, ti si simbol naše trdne vere v bodočnost! In Kastavec ne kliče zastonj tvoje vetrove s tvojim imenom, ker si mu ti simbol dela in svobode, ti si vsakdanji kruh in zato je snebrška ali kranjska burja že iz davnine simbol zmage nad zlemi vetrovi in zlemi silami. Ante Rubeša

(Gornji članek je napisal avtor za Snežnik ob 100-letnici prosvetnega društva v Jelšanah. Udeležil se je tudi proslave kot zastopnik prosvetnega društva iz Kastava, da smo tako obnovili starodavne bratske vezi obeh narodov.)

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★

MED NAŠIMI LJUDMI NI BILO IZDAJALCA

Nekega pomladanskega dne leta 1944 sem delala na vrtu pred hišo, ko zagledam na cesti kurirko okrožnega odbora OF. Ta se je že večkrat oglasila pri meni ter mi prinesla propagandni material ali pa kaka naročila. Takoj sem pustila delo in šla z njo v hišo. Takrat ni imela zame nobene pošte, ampak ji je bilo naročeno ustno sporočilo. Na okrožju je bil inštruktor z ilegalnim imenom Jošt, ki sem ga osebno poznala. Ta je tedaj zbolel. Imel je močne želodčne krče, zato je bil potreben temeljit zdravniški pregled, ki ga pa lahko opravi samo zdravnik v ustrezno opremljeni ambulanti. Pozanimal se je, kako bi lahko prišel do zdravnika neopažen in seveda, če je zdravnik zanesljiv. V Ilirski Bistrici je bil takrat zdravnik dr. De Fekonda, tržaški Slovenec. Njegova žena je bila Italijanka. Ker sem že bila pri njem zaradi podobnih primerov, sem vedela, da je popolnoma zanesljiv. Naročila sem, naj pride tov. Jošt drugega dne na Topolc k staršem mojega moža; tam ga bom čakala in ga potem odpeljala v Ilirsko Bistrico do zdravnika. Dogovorili sva se za točno uro in nato je odšla.

Takoj po odhodu kurirke sem odšla k zdravniku in mu povedala, da bom naslednjega dne nekoga pripeljala k njemu in da naj ga takoj sprejme. Obljubil je takojšen sprejem in temeljit pregled. Pozanimal se je, koliko je približno star in kako dolgo ga že muči želodec. Povedal mi je, da bo še najbolj zanesljivo, ako ga pripeljem sama v njegovo ordinacijo, kjer ima vse pripomočke pri roki.

Naslednji dan ob določeni uri sem bila na Topolcu, kjer me je tov. Jošt že čakal. Takoj sva odšla proti Ilirski Bistrici in zaradi varnosti kar naravnost po glavni cesti. Ko sva prišla do drugega ovinka, sva zagledala na cesti vse polno Nemcev. Oba sva se vznemirila, vedela pa sva, da sedaj ne moreva nazaj, ker bi vzbudila sum. Opazila sva, da imajo vaje z malimi topovi in da se pripravljajo za streljanje proti Zareškemu hribu. Začela sva se pogovarjati in odšla naprej tik za skupinami, ki so ostale na cesti. Tudi naprej sva odšla po glavni cesti in ko sva prispela do moje hiše, sva brez besed krenila v hišo, da se nekoliko opomoreva od razburjenja in da nekaj zaužijeva, pa čeprav samo malo vode. Po kratkem postanku sva nadaljevala pot.

Zdravnik je imel svojo ordinacijo v prostorih sedanje občinske skupščine v drugem nadstropju. Čim sva stopila na hodnik, ki je služil za čakalnico, sva zagledala, da je poln ljudi, ki so čakali, da pridejo na vrsto. Tov. Jošt me je pogledal, češ kaj pa sedaj; a že so se ljudje brez besed razmaknili in imela sva prost prehod do zdravnikovih vrat. Vsi so me poznali in takoj vedeli, koga imam s seboj. Predno sva prišla do vrat, je odhajala neka pacientka in mi tako odprla vrata. Ko sem vstopila v sobo, mi je zdravnik stopil nasproti in ko sem zaprla vrata za seboj, sem mu povedala, da čaka tovariš iz hribov zunaj. Takoj je odprl vrata, ga sam opazil in ga povabil, naj vstopi v sobo. Mene je zaprosil, naj počakam zunaj. Medtem ko sem čakala, sem se pogovarjala z znanci o lepem vremenu ter o njihovi bolezni. Niti eden me ni vprašal, po kaj in s kom sem prišla, niti če sem tudi jaz bolna. Nobeden ni godrnjal, ker se je po moji krivdi čas njihovega čakanja podaljšal. Pregled je bil res temeljit, kajti šele po dolgem času me je zdravnik poklical, mi dal recepte za zdravila, njemu pa je še prej povedal, kako naj jih uporablja. Ko ga je Jošt vprašal za račun, se je samo nasmehnil in rekel, da je že vse plačano ter da je vedno na voljo; ako ga še kdaj potrebujemo, naj kar pridemo k njemu. Ko sva odhajala, sem se zahvalila vsem na hodniku in skupaj sva odšla zopet do mojega doma. Čeprav sva imela lekarno takoj zraven stavbe, sem bila preveč razburjena, da bi čakala na zdravila. Tudi Joštu se je mudilo, kajti tam jih je bilo mnogo, ki so vedeli, po kaj sva prišla in kdo je z menoj. Čeprav ga niso poznali, so vseeno vedeli, da je partizan in kdo nam lahko jamči, da ni med njimi človek, ki ga mogoče za denar ovadi Nemcem? Domov grede sem se oglasila pri Opršniku, dala Pepci recepte in naročilo, naj gre po zdravila in prinese do mene, kar je tudi takoj storila. Doma sva čakala zdravila in ko jih je prinesla, sem šla z njim nazaj na Topolc.

P. Z.

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★

Glas naših bralcev onstran oceanov

Vedno češče prihajajo uredništvu našega lista pisma naših naročnikov in nova naročila iz inozemstva. Pa saj ni čudno! Ko je začel naš list izhajati, smo imeli v 3 državah le 36 naročnikov, danes jih imamo v 13 državah 887, približno 200 domačih naročnikov pa pošilja list direktno svojcem v drugih državah. Iz šopa pisem le nekaj stavkov:

Iz Huntingdona — Avstralija: Moj znanec bi rad naročil vaš časopis, pa ne ve, kako naj pošlje naročnino. Prosim, sporočite mu na spodnji naslov, kako naj uredi stvar...

Iz Sydneya — Avstralija: Pri svojih prijateljih preberem vaš časopis, pa bi ga sama naročila. Poslala bom naročnino tudi za prihodnje leto...

Iz Eculida — ZDA: Vaš list mi je zelo všeč. Videla sem ga pri svoji prijateljici in ga tudi sama naročam....

Iz Gowande — ZDA: Želim dosti uspeha vašemu listu. Z velikim zanimanjem ga preberem, posebno ker sem doma v vaši okolici. Mi starejši še dobro znamo slovensko, mladina pa že bolj slabo. List prihaja redno vsak mesec, pa tudi potuje semkaj en mesec. Lepe pozdrave...

Iz Chicaga — ZDA: Z veseljem sem prejela vaš list. Prebrala sem vse, posebno pa sem se nasmejala ob tistem, kar je povedal Bezačev Frane. Prav po zemensko jo je urezal. Želim vam mnogo uspehov...

Iz New Yorka — ZDA: Slučajno sem naletela na vaš časopis. Zelo mi je bil všeč, saj prinaša obilo novic iz krajev, kjer sem doma. Prosim, pošiljajte ga na moj naslov...

Iz Boussu Boisa — Belgija: Vedite, da nas zelo zelo kratkočasi ta vaš Snežniček v tej monotoni klimi. Nedopovedljivo smo zadovoljni z njim ...